

Facultade de Fisioterapia

Presentación

As guías docentes recollen información relevante das materias que compoñen o plan de estudos do Grao en Fisioterapia.

Equipo Decanal Centro e Directivo dos Departamento

EQUIPO DECANAL DO CENTRO:

Decana: Mª Mercedes Soto González

Teléfono: 986 80 17 51 ou 986 80 17 52

Correo: m.soto@uvigo.es

Vicedecana: Iria Da Cuña Carrera

Teléfono: 986 80 17 53 ou 986 80 17 52

Correo: iriadc@uvigo.es

Secretaria: M^a del Rocío Abalo Núñez

Teléfono: 986 80 17 54 ou 986 80 17 52

Correo: rocioabalo@uvigo.es

DEPARTAMENTOS:

DEPARTAMENTO DE BIOLOXÍA FUNCIONAL E CIENCIAS DA SAÚDE

EQUIPO DIRECTIVO:

Directora: María del Pilar Molist García

Secretario: Marcos Antonio López Patiño

Sede: Edificio de Ciencias Experimentais. Campus de Vigo.

Correo: depc01@uvigo.es

Teléfono: 986 812646

DEPARTAMENTO DE ANÁLISE E INTERVENCIÓN PSICOSOCIOEDUCATIVA

EQUIPO DIRECTIVO:

Director: Antonio López Castedo

Secretaria: Yolanda Rodríguez Castro

Sede: Facultade de Ciencias da Educación. Campus de Ourense

Correo: xncedou05@uvigo.es

Teléfono: 988 387108

DEPARTAMENTO DE DIDÁCTICAS ESPECIAIS

EQUIPO DIRECTIVO:

Directora: Ángeles Fernández Villarino

Secretario: Javier Blanco Sierra

Sede: Facultade de Ciencias da Educación. Campus de Ourense

Correo: depx05@uvigo.es

Teléfono: 988 387145

DEPARTAMENTO ESTATÍSTICA E INVESTIGACIÓN OPERATIVA

EQUIPO DIRECTIVO:

Director: Juan Carlos Pardo Fernández

Secretario: María Ángeles Saavedra González

Sede: Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais. Campus de Vigo

Correo: udeconomicas@uvigo.es

Teléfono: 986 130213

DEPARTAMENTO DE FILOLOXÍA INGLESA, FRANCESA E ALEMÁ

EQUIPO DIRECTIVO:

Directora: Helena Cortes Gabaudan

Secretaria: Ana María Bringas López

Sede: Facultade de Filoloxía e Traducción. Campus de Vigo.

Correo: udhumanidades@uvigo.es

Teléfono: 986 813799

Páxina web

<http://fisioterapia.uvigo.es/>

Localización

Facultade de Fisioterapia de Pontevedra

Campus da Xunqueira s/n, 36005 Pontevedra

Teléfono: 986 80 17 50

Fax: 986 80 17 80

Correo: sdfisioterapia@uvigo.es

Grao en Fisioterapia

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P05G171V01101	Anatomía humana: Anatomía humana	1c	9
P05G171V01102	Fisioloxía: Fisioloxía humana	1c	9
P05G171V01103	Bioquímica-Física: Bioquímica e biofísica	1c	6
P05G171V01104	Fundamentos de fisioterapia	1c	6
P05G171V01105	Fisioloxía: Movemento funcional en fisioterapia	2c	9
P05G171V01106	Psicoloxía: Aplicacións en ciencias da saúde	2c	6
P05G171V01107	Anatomía humana: Afeccións medicocirúrxicas	2c	9
P05G171V01108	Valoración en fisioterapia	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Anatomía humana: Anatomía humana				
Materia	Anatomía humana: Anatomía humana			
Código	P05G171V01101			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Padín Iruegas, María Elena			
Profesorado	Padín Iruegas, María Elena			
Correo-e	mepadin@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	: Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A5	Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Saber traballar en equipos profesionais como unidade básica na que os profesionais e demais persoal das organizacións sanitarias estrutúranse dun xeito uni ou multidisciplinar e interdisciplinar.
B2	Incorporar os principios éticos e legais da profesión á práctica profesional e integrar aspectos sociais e comunitarios na toma de decisións.
B3	Comunicarse de xeito efectivo e claro, tanto de forma oral como escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
B4	Adquirir formación científica básica en investigación.
C6	Identificar as estruturas anatómicas como base de coñecemento para establecer relacións dinamicamente coa organización funcional.
C34	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conducta das persoas, tanto sas como enfermas, no medio natural e social.
D1	Capacidade para comunicarse oralmente e por escrito en lingua galega.
D4	Creatividade, espírito emprendedor e adaptación a novas situacións
D5	Desenvolver a capacidade de liderado e organización.
D7	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer os conceptos básicos para o coñecemento da Anatomía (ciencia, morfoloxía, anatomía, cinesiología, relación entre a forma e a función,...), a división da Anatomía segundo distintos criterios e as súas aplicacións aos estudos de grao	A1	B2	C6	D1
	A2	B3		D4
	A5			D7
Localizar e identificar os ósos da cabeza, incluíndo as súas características morfolóxicas máis relevantes, e que dean unha maior achega funcional. Coñecer os elementos que integran cada articulación, así como identificar o tipo de articulación e as súas características mecánicas xenéricas. Coñecer a musculatura principal.	A2	B3	C6	D4
	A5		C34	D7
Coñecer e comezar a domina la terminoloxía anatómica básica que permita a descrición anatómica.	A2	B3	C6	D4
	A5			D7
Coñecer a morfoloxía exterior e a configuración interior do corazón.	A2	B3	C6	D7
	A5			
Dominar aqueles conceptos morfolóxicos que servirán para a comprensión clínica da patoloxía respiratoria e para entender os fundamentos das técnicas de asistencia ventilatoria.	A2	B3	C6	D7
	A5		C34	

Coñecer a organización xeral e funcionalidade do sistema nervioso en xeneral	A2 A5	B3	C6 C34	D7
Dominar a descrición macroscópica. Identificar as diferentes partes e compoñentes. Establecer a correlación morfofuncional. Entender correctamente as abordaxes elementais e adestramento no manexo do instrumental e útiles básicos.	A2 A5	B1 B2 B3 B4	C6 C34	D4 D5 D7

Contidos

Tema	
Temario teórico.	Xeneralidades: citoloxía, histoloxía e embrioloxía humana. Aparello locomotor: cabeza, pescozo, tronco e extremidades. Corazón e grandes vasos. aparello dixestivo, aparello respiratorio, aparello xenitourinario, estesioloxía, sistema nervioso periférico cranial. Sistema nervioso da vida autónoma. Sistema nervioso central.
Temario práctico.	Prácticas de citoloxía e histoloxía. Estudo dos distintos tecidos. Identificación de estruturas en modelos anatómicos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	27	40	67
Lección maxistral	43	86	129
Exame de preguntas obxectivas	1	27	28
Observación sistemática	40	0	40
Exame de preguntas obxectivas	1	27	28

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Con estas clases búscase que sirvan ao alumnado para unha mellor comprensión dos coñecementos teóricos.
Lección maxistral	O/a profesor/a estrutura e/ou explica os contidos da materia. Para o seu estudo o alumnado dispón das presentacións vistas na clase, en MOOVI e/ou en fotocopias.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Orientación ao alumno sobre os contidos da materia. Resolución de dúbidas de maneira persoal nas horas adicadas a tutorías.
Prácticas de laboratorio	Orientación ao alumno sobre os contidos da práctica. Resolución de dúbidas

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Exame de preguntas obxectivas	Exame parcial:	40	A1 A2 A5	B1 B2 B3 B4	C6 C34	D1 D4 D5
	Realizarase un exame teórico parcial da materia. O exame consistirá nunha proba de preguntas obxectivas con 5 opcións, sen puntuar negativamente as respostas incorrectas. A porcentaxe, con respecto á nota final, desta parte será o 40 % da mesma.					
Observación sistemática	Participación activa do alumnado para assimilar e comprender os contidos da práctica correspondente. Elaboración e entrega das fichas dos contidos da práctica correspondente. A avaliación será continua tendo en conta a participación nas prácticas, as fichas entregadas e as preguntas orais individualizadas que se realizarán ao longo das prácticas.	20	A1 A2 A5	B1 B2 B3 B4	C6 C34	D1 D4 D5 D7
Exame de preguntas obxectivas	Exame final: consistirá nunha proba de preguntas obxectivas con 5 opcións, sen puntuar negativamente as respostas incorrectas. A porcentaxe, con respecto á nota final, desta parte será o 40 % da mesma.	40	A1 A2 A5	B1 B2 B3 B4	C6 C34	D1 D4 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Avaliación continua:

O último día das clases teóricas realizarase un exame teórico parcial da materia, no seu horario habitual. O exame consistirá nunha proba de preguntas obxectivas con 5 opcións, sen puntuar negativamente as respostas incorrectas. Para superar esta proba teórica deberase obter o 70% das respostas correctas, o que equivale a unha puntuación de 5.

O temario que entrará neste exame constará de dúas partes do mesmo, a consensuar entre o profesor e o alumnado.

Naqueles casos nos que se supere o exame parcial, esa parte da materia será aprobada e o alumno só terá que facer un exame, na primeira proba final, do resto da materia. A aprobación non se gardará para segundas e sucesivas oportunidades.

Unha vez superado este exame parcial, non poderás ir ata o final para subir a túa nota.

A porcentaxe, con respecto á nota final, desta parte será o 40 % da mesma.

A proba terá unha duración máxima de 1 hora.

Naqueles casos nos que o alumno decida non acudir ao exame parcial, a nota do exame final suporá o 70% da nota final.

O exame consistirá nunha proba de preguntas obxectivas con 5 opcións, sen puntuar negativamente as respostas incorrectas. Para superar esta proba teórica deberase obter o 70% das respostas correctas, o que equivale a unha puntuación de 5.

A data desta proba será designada pola Xunta de Facultade.

Para os alumnos que asistisen ao parcial, este segundo exame suporá o 40% da nota final. Para aqueles alumnos que se neguen a presentarse ao exame parcial, a porcentaxe será do 80% da nota final.

Prácticas:

As prácticas suporán o 20% da nota final.

A asistencia ás prácticas é obrigatoria. Aqueles alumnos que non asistan ás prácticas realizaráselles un exame oral práctico con pezas anatómicas na segunda oportunidade.

Os grupos de prácticas estableceranse segundo as normas que estableza a Xunta de Facultade: "Os grupos de prácticas realizaranse por orde alfabética, dando preferencia á elección do grupo aos deportistas recoñecidos pola Área de Saúde e Benestar; o alumnado con responsabilidades laborais ou familiares, e estudantes con matrícula parcial (sempre acreditando)

Admitiranse dúas faltas (por causa de forza maior) que deberán ser xustificadas documentalmente.

Ao final de cada práctica deberán entregarse as fichas de contidos.

A avaliación será continua tendo en conta a participación nas prácticas, as fichas entregadas e as preguntas orais individualizadas que se realizarán ao longo das prácticas.

O mesmo criterio manterase nas sucesivas convocatorias.

As titulacións publicaranse na secretaría virtual.

AVALIACIÓN GLOBAL (renuncia á avaliación continua):

Neste caso non se realizarán avaliacións parciais, polo que na convocatoria ordinaria o alumnado será avaliado do seguinte xeito: Avaliacións teóricas: 80% (examen de preguntas obxectivas con 5 opcións, sen puntuar negativamente por respostas incorrectas. Para superar esta proba teórica, deberá obter un 70% de respostas correctas, o que equivalerá a unha puntuación de 5.).

20% Avaliación práctica

O alumnado que non queira seguir a avaliación continua deberá comunicalo por escrito seguindo o procedemento establecido pola Facultade de Fisioterapia. A renuncia á avaliación continua deberá realizarse na 5a semana de docencia, o que supón que asumirá a avaliación global establecida na materia. Unha vez renunciada á avaliación continua, non terá dereito a ela nin ás consideracións que nela se establezan.

AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA- RECUPERACIÓN:

O alumnado que renunciase á avaliación continua e se adhira á avaliación global terá as mesmas porcentaxes de avaliación que na convocatoria ordinaria na modalidade de avaliación global.

- A cualificación de suspense nunca será superior a 4,5. Polo tanto, podería darse o caso de que un alumno/a obteña unha

nota de 5 sobre 10 ou superior na avaliación global, tendo en conta as porcentaxes das probas de avaliación; non obstante, se o alumno non supera a proba teórica ou práctica por separado, a cualificación da avaliación global será suspendida.

- O alumnado que non queira seguir a avaliación continua deberá comunicalo por escrito seguindo o procedemento establecido pola Facultade de Fisioterapia. A renuncia á avaliación continua deberá realizarse na 5a semana de docencia, o que supón que asumirá a avaliación global establecida na materia. Unha vez renunciada á avaliación continua, non terá dereito a ela nin ás consideracións que nela se establezan.

A Guía Docente seguirá a NORMATIVA DE AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E CALIDADE DA DOCENCIA E DO PROCESO DE APRENDIZAXE DO ALUMNADO (Aprobada na facultade o 18 de abril de 2023), así como as adaptacións específicas para o Grao en Fisioterapia que determine a Xunta de Centro.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Paulsen F.; Waschke J., Sobotta atlas de anatomía humana, 24, Elsevier, 2018, **Sobotta atlas de anatomía humana**, 24, Elsevier, 2018

Lippert H., **Anatomía con orientación Clínica para estudiantes**, Marbán,, 2013

Netter Fh., **Atlas de Anatomía Humana**, 8, Elsevier,, 2023

Netter Fh., **Cuaderno De Anatomía Para Colorear**, 3, Elsevier,, 2023

Latarjet M; Ruiz Liard A., **Anatomía Humana**, 5, Panamericana, 2019

ALAN J. DETTON, GRANT., **MANUAL DE DISECCIÓN**, 17, LIPPINCOTT WILLIAMS AND WILKINS. WOLTERS KLUWER H., 2021

Schünke M./Schulte E./Schumacher U., **Colección Prometheus. Texto y Atlas de Anatomía**, 5, Panamericana, 2022

Loukas, Benninger & Tubbs,, **Gray. Guía fotográfica de disección del cuerpo humano**, 2, Elsevier, 2019

Drake R, Gray:, **Anatomía para estudiantes**, 4, Elsevier, 2020

Bibliografía Complementaria

FAWCETT DW., **Tratado De Histología**, 12, Interamericana Mc Graw Hill,, 1995

MOORE KL., **Anatomía con orientación Clínica**, 9, Wolters Kluwer,, 2022

Plataforma 3D Complete Anatomy, Elsevier,,

Atlas de Anatomía Humana 2020 Visible Body, 2022

Recomendacións

Outros comentarios

Darse de alta en MOOVI (se é a primeira vez que se fai, o nome de usuario e o contrasinal é o DNI). Ter unha dirección de enderezo electrónico, xa que cada vez que se dea un aviso, se suba documentación, etc., comunicarse por esta vía a tódolas persoas usuarias da materia (alumnado e docente).

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Fisioloxía: Fisioloxía humana				
Materia	Fisioloxía: Fisioloxía humana			
Código	P05G171V01102			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Bioloxía funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Ferreira Faro, Lilian Rosana			
Profesorado	Ferreira Faro, Lilian Rosana Lopez Patiño, Marcos Antonio			
Correo-e	lilianfaro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
B1	Saber traballar en equipos profesionais como unidade básica na que os profesionais e demais persoal das organizacións sanitarias estrutúranse dun xeito uni ou multidisciplinar e interdisciplinar.
B4	Adquirir formación científica básica en investigación.
C2	Comprender os principios da biomecánica e a electrofisioloxía e as súas principais aplicacións no ámbito da fisioterapia.
C6	Identificar as estruturas anatómicas como base de coñecemento para establecer relacións dinamicamente coa organización funcional.
C7	Coñecer os trocos fisiolóxicos e estruturais que se poden producir como consecuencia da aplicación da fisioterapia.
C34	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conducta das persoas, tanto sas como enfermas, no medio natural e social.
D1	Capacidade para comunicarse oralmente e por escrito en lingua galega.
D2	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
D5	Desenvolver a capacidade de liderado e organización.
D7	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer as bases elementais da Fisioloxía Humana.	A1	C6		
	A2	C34		
Coñecer e comprender en liñas xerais o funcionamento dos diversos sistemas orgánicos, con énfase especial nos sistemas nervioso e muscular.	A1	C6		
		C34		
Comprender o funcionamento do organismo humano como un todo integrado, reforzando o papel dos sistemas de coordinación e integración.	A2	C6		
Comprender algúns aspectos aplicados dos coñecementos fisiolóxicos para a saúde humana e, en especial, para a súa aplicación en Fisioterapia.	A2	C2		
		C7		
Coñecer e describir os principais mecanismos de funcionamento dos dous principais sistemas de control do organismo humano: o sistema nervoso e o sistema endocrino.	A2	B1	C6	D1
		B4	C34	D2
				D5
				D7
Coñecer e describir os mecanismos básicos de funcionamento do aparello locomotor e seu controle e súa aplicación en fisioterapia.	A2	B1	C6	D1
		B4	C7	D2
			C34	D5
				D7

Coñecer e describir os mecanismos elementais do funcionamento cardiorespiratorio humano e súa aplicación en fisioterapia.	A2	B1 B4	C6 C7 C34	D1 D5 D7
Coñecer e describir os mecanismos elementais de funcionamento dos aparellos dixestivo e excretor humanos.	A2	B1	C6 C34	D1 D2 D5 D7

Contidos

Tema

- Fisioloxía do sistema nervioso.	- Fisiología de la neurona.
- Fisioloxía do sistema endócrino.	- Sensibilidad somática y propioceptiva.
- Fisioloxía do sistema cardiovascular.	- Sensibilidad visual.
- Fisioloxía do sistema respiratorio.	- Sensibilidad auditiva y vestibular
- Fisioloxía dixestiva.	- Fisiología del músculo esquelético.
- Fisioloxía excretora.	- Eje hipotálamo-hipófisis.
	- La adenohipófisis
	- Tiroides y paratiroides.
	- Adrenales
	- Páncreas endocrino.
	- Función endocrina de las gónadas.
	- Fisiología del corazón.
	- El ciclo cardíaco.
	- Sistema circulatorio.
	- Mecánica respiratoria.
	- Transporte de gases.
	- Regulación do sistema respiratorio.
	- Motilidade.
	- Secrecións.
	- Digestión e absorción.
	- O nefron.
	- Mecanismos de transporte.
	- Función reguladora.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	61	92	153
Traballo tutelado	0	28	28
Prácticas de laboratorio	17	24	41
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	1	0	1
Traballo	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Impartiranse clases teóricas participativas utilizando os medios audiovisuais dispoñibles.
Traballo tutelado	Realizaranse traballos tutelados por grupos relacionados coa materia
Prácticas de laboratorio	Realizaranse prácticas de laboratorio dos sistemas cardiovascular e respiratorio, así como prácticas de simulación de ordenador dos sistemas nervioso, muscular e endócrino.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	A atención en persoa centrarase na solución das dúbidas que poida ter o alumnado e a orientar os seus esforzos na materia
Prácticas de laboratorio	A atención en persoa centrarase na solución de dúbidas que poida ter o alumnado e a clarear a rúbrica de avaliación do exame práctico.
Traballo tutelado	A atención en persoa, basicamente, centrarase en solucionar dúbidas, en orientar o traballo a realizar na materia e a levar rexistro e valorar o feito polo alumnado.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral Se realizarán dous exames parciais: Examen parcial 1 (30% da nota): sistema nervoso e músculo-esquelético Examen parcial 2 (40% da nota): sistemas endocrino, cardiovascular, respiratorio, dixestivo e excretor. Cada un dos exames estará formado por: Preguntas obxectivas (as fallas se penalizan) A suma dos dous exames parciais suporá o 70% de la nota. Para superar un parcial se deberá obter unha nota mínima de 5 (sobre 10). Se esixe un mínimo de 4 puntos (sobre 10) en cada exame parcial para superar la materia	70	B1 D1 D2 D5
Traballo tutelado Os temas elaborados enviaranse ao profesor responsable conforme o calendario. Na mesma farase unha exposición de 10 minutos na que se avaliará: -Calidade da memoria escrita presentada (organización, redacción, adecuación da bibliografía, enfoque e profundidade axustados ó tema) -Calidade da presentación oral (adecuación ó tempo, calidade da información presentada nas figuras, expresión oral, capacidade de transmisión de información, dominio do linguaxe técnico) -Respostas ás preguntas expostas	10	B1 D1 D2 D5
Prácticas de laboratorio Asistencia e participación en tódalas prácticas da materia. Para superar a materia é obrigatorio a asistencia a todas as sesións de prácticas e a presentación dun informe individual de cada sesión.	20	B1 D1 D2 D5 D7

Outros comentarios sobre a Avaliación

-AVALIACIÓN CONTINUA: Na avaliación continua, o alumnado realizará unha avaliación parcial unha vez superado o 40% dos contidos teóricos e outra parcial (60% dos contidos) nunha convocatoria ordinaria.

PARCIAL 1-Proba teórica: 30%. Contidos: sistema nervioso e músculo-esquelético. Exame de preguntas obxectivas: 20%. Exame de preguntas de desenvolvemento: 10% PARCIAL 2- Proba teórica: 40% Contidos: aparellos endócrino, cardiovascular, respiratorio, dixestivo e excretor. Exame de preguntas obxectivas: 30% Exame de preguntas de desenvolvemento: 10%.

Total de avaliacións teóricas (parcial 1 + parcial 2): 70%.

Traballo tutelado e exposición oral: 10%

Prácticas de laboratorio: 20%

Para aprobar a materia é necesario realizar todas as actividades propostas. No caso de non completar ningunha delas, a cualificación será 0 e considerárase como tal na nota final.

Para superar a materia esíxese unha nota mínima de 4 (*) en cada un dos exames parciais ou no exame final.

Considerárase non presentado un alumno cando non realice algunha das actividades (exame, seminario, prácticas) previstas no curso.

(*) No caso de que a nota final da parte teórica sexa inferior a 4, a nota obtida será a que figura no expediente da materia (só se terán en conta as notas do resto das actividades se o valor supere o mínimo no exame teórico).

AVALIACIÓN GLOBAL (renuncia á avaliación continua): Neste caso non se realizarán avaliacións parciais, polo que na convocatoria ordinaria o alumnado será avaliado do seguinte xeito:

Avaliacións teóricas: 70% (60% exame de preguntas obxectivas e 10% exame de preguntas de desenvolvemento).

Traballo tutelado e exposición oral: 10%

Prácticas de laboratorio: 20%

O alumnado que non queira seguir a avaliación continua deberá comunicalo por escrito seguindo o procedemento establecido pola Facultade de Fisioterapia. A renuncia á avaliación continua deberá realizarse na 5a semana de docencia, o que supón que asumirá a avaliación global establecida na materia. Unha vez renunciada á avaliación continua, non terá dereito a ela nin ás consideracións que nela se establezan.

É obrigatoria a asistencia a todas as prácticas e a entrega de informes individuais para superar a materia.

- AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA- RECUPERACIÓN:

As actividades aprobadas na primeira oportunidade (rrecuperación) dun curso mantéñense para a segunda oportunidade. Na segunda oportunidade non se poderán recuperar as prácticas e seminarios, só se poderán realizar os exames parciais non superados na primeira oportunidade.

Considerarase non presentado un alumno cando non realice algunha das actividades (exame, seminario, prácticas) previstas no curso.

O alumnado que renunciase á avaliación continua e se adhira á avaliación global terá as mesmas porcentaxes de avaliación que na convocatoria ordinaria na modalidade de avaliación global.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

SILVERTHORN y col., **Fisiología Humana. Un enfoque integrado**, Editorial Médica Panamericana, 4ª edición,

FOX, **Fisiología Humana**, McGraw-Hill, 10ª edición,

DVORKIN-CARDINALE, BEST&TAYLOR, **Bases fisiológicas de la práctica médica**, Editorial Médica Panamericana, 13ª edición,

FERNÁNDEZ, **Manual de laboratorio de Fisiología**, McGraw-Hill, 4ª edición,

TRESGUERRES y col., **Fisiología humana**, Interamericana, 3ª edición,

Recomendacións

Outros comentarios

Non se fan recomendacións específicas.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Bioquímica-Física: Bioquímica e biofísica				
Materia	Bioquímica-Física: Bioquímica e biofísica			
Código	P05G171V01103			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Biología funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Conde Sieira, Marta			
Profesorado	Blanco Imperiali, Ayelén Melisa			
Correo-e	mconde@uvigo.es			
Web	http://fisioloxiapeixes.webs.uvigo.es/en/			
Descrición xeral				

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A1	Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
B3	Comunicarse de xeito efectivo e claro, tanto de forma oral como escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
C1	Coñecer os principios e teorías dos axentes físicos e as súas aplicacións en fisioterapia.
C2	Comprender os principios da biomecánica e a electrofisioloxía e as súas principais aplicacións no ámbito da fisioterapia.
C6	Identificar as estruturas anatómicas como base de coñecemento para establecer relacións dinamicamente coa organización funcional.
C34	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conducta das persoas, tanto sas como enfermas, no medio natural e social.
D1	Capacidade para comunicarse oralmente e por escrito en lingua galega.
D2	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
D3	Recoñecemento á diversidade e á multiculturalidade
D4	Creatividade, espírito emprendedor e adaptación a novas situacións
D7	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora.

Resultados previstos na materia				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Coñecer os conceptos elementais da bioquímica e da biofísica e a súa importancia na fisioterapia	A1 A2	C1 C2 C6 C34	D1	
2. Coñecer os principios básicos da Física aplicados aos procesos biolóxicos e funcionais do corpo humano.	A1 A2	C1 C2 C6 C34	D1	
3. Coñecer la función das biomoléculas e os procesos metabólicos en que interveñen.	A1 A2	C1 C2 C6 C34	D1	
4. Realizar en grupo, expoñer e defender unha análise dos conceptos biofísicos básicos relativos ao funcionamento das membranas celulares, visión, audición e aparato cardiorespiratorio e a súa relación coa Fisioterapia.	A2 B3	C2 C34	D1 D2 D3 D4 D7	

5. Realizar en grupo, expoñer e defender unha análise dos conceptos bioquímicos básicos dos principais grupos de biomoléculas: hidratos de carbono, lípidos, proteínas, ácidos nucleicos, así como do metabolismo humano e a súa relación coa Fisioterapia.

A2 B3 C2 D1
C34 D2
D3
D4
D7

Contidos

Tema

II. Biofísica

1. Biofísica de membranas e procesos de transporte
2. Biofísica de potenciais
3. Biofísica da visión e audición
4. Biofísica muscular
5. Biofísica cardiovascular
6. Biofísica da respiración
7. Biofísica da homeostase
8. Biofísica da radiación

I. Bioquímica

1. Carbohidratos
2. Lípidos
3. Proteínas e enzimoloxía
4. Ácidos nucleicos
5. Metabolismo intermediario
6. Vías catabólicas
7. Vías anabólicas
8. Bioquímica clínica

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	10	15	25
Lección maxistral	39	84	123
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas 1		0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Prácticas de laboratorio de Biofísica e de Bioquímica e prácticas de ordenador de simulación de procesos biofísicos.
Lección maxistral	Clases teóricas expositivas e participativas utilizando os medios audiovisuais dispoñibles.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Titorías de orientación e asesoramento individual: levaranse a cabo no horario e lugar indicados ao inicio da guía.
Prácticas de laboratorio	Titorías de orientación e asesoramento individual: levaranse a cabo no horario e lugar indicados ao inicio da guía.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticas de laboratorio	Prácticas laboratorio: asistencia e participación en tódalas prácticas da materia. Para superar a materia é obrigatoria a asistencia a todas as sesións de prácticas e a presentación dun informe individual de cada sesión.	20	D1 D2 D3 D4 D7
Lección maxistral	2 exames parciais: Parcial 1 (40%): Bioquímica. En horario de aula. Parcial 2 (40%): Biofísica. En convocatoria ordinaria. Os exames teóricos son de preguntas obxectivas (tipo test). As preguntas mal contestadas restan (2 mal restan 1 ben).	80	C6 D1 D2

Outros comentarios sobre a Avaliación

- Avaliación continua: Realizaranse dous exames teóricos parciais (parcial 1: correspondente ó temario de bioquímica e parcial 2: temario de biofísica) que suporán un 40% (cada un) da nota global da materia. O 20 % restante corresponderase coa nota de prácticas. A asistencia ás prácticas é obrigatoria agás nos estudantes que repitan a materia. Será obrigatoria a entrega dunha memoria por cada sesión práctica (dúas sesións) que será avaliada (20 % da cualificación global da materia). Para poder superar a avaliación continua o alumno deberá acadar máis de un 4 (sobre 10) en todos os ítems (parcial 1, parcial 2 e prácticas).

- Avaliación global: Un exame teórico único (preguntas obxectivas) que terá un valor do 100% na cualificación global da materia.

- Avaliación en 2ª oportunidade: Os alumnos con avaliación continua poderán avaliarse só do parcial que lles falte por superar ou poden escoller avaliación global (exame con todo o temario e con un valor do 100 % na cualificación global da materia).

Calquera outro criterio (p.e. asistencia a clase) rexerase polas normativas xerais e específicas da Universidade de Vigo e da Facultade de Fisioterapia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

AURENGO, **Biofísica**, Mc Graw-Hill,

DURÁN, J.E.R., **Biofísica: fundamentos e aplicacións**, Prentice Hall (Sao Paulo, Brasil),

NELSON y COX., **Principios de Bioquímica de Lehninger**, Omega,

LOZANO y col, **Bioquímica y Biología Molecular en Ciencias de la Salud**, Interamericana,

Recomendacións

Outros comentarios

Non se fan recomendacións específicas

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Fundamentos de fisioterapia				
Materia	Fundamentos de fisioterapia			
Código	P05G171V01104			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Justo Cousiño, Lorenzo Antonio			
Profesorado	Justo Cousiño, Lorenzo Antonio			
Correo-e	lorenzo.justo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Na asignatura Fundamentos da Fisioterapia, o estudantado coñecerá a historia da profesión e a súa institucionalización en España, o que lles permitirá comprender como evoluciona a fisioterapia ata os tempos actuais. Do mesmo xeito, estarase formando na capacidade de reflexión e análise no método de intervención en fisioterapia, así como na capacidade de comprender as bases da investigación. Preténdese que os coñecementos adquiridos nesta materia permitan ao estudante ter unha base e unha visión ampla da nosa profesión.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
B1	Saber traballar en equipos profesionais como unidade básica na que os profesionais e demais persoal das organizacións sanitarias estrutúranse dun xeito uni ou multidisciplinar e interdisciplinar.
B2	Incorporar os principios éticos e legais da profesión á práctica profesional e integrar aspectos sociais e comunitarios na toma de decisións.
B3	Comunicarse de xeito efectivo e claro, tanto de forma oral como escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
C11	Identificar o concepto, evolución e fundamentos da fisioterapia nos seus aspectos científicos e profesionais. Comprender a teoría xeral do funcionamento, a discapacidade e a saúde e a súa clasificación internacional, así como os modelos de intervención en fisioterapia e a súa práctica asistencial.
C12	Coñecer e aplicar as bases teóricas e o desenvolvemento dos métodos e procedementos fisioterapéuticos.
C25	Comprender os factores relacionados coa saúde e os problemas relacionados coa fisioterapia nos ámbitos da Atención Primaria, Especializada e da Saúde Laboral.
C26	Coñecer o Sistema Sanitario Español e os aspectos relacionados coa xestión dos servizos de saúde, fundamentalmente aqueles nos que interveña a fisioterapia.
C27	Coñecer e analizar os procesos de xestión dun servizo ou unidade de Fisioterapia.
C28	Coñecer e aplicar os mecanismos de calidade na práctica de fisioterapia, axustándose aos criterios, indicadores e estándares de calidade recoñecidos e validados para o adecuado exercicio profesional.
C30	Coñecer os códigos éticos e deontolóxicos profesionais.
C32	Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional.
D1	Capacidade para comunicarse oralmente e por escrito en lingua galega.
D2	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
D3	Recoñecemento á diversidade e á multiculturalidade

Resultados previstos na materia			
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Definir a fisioterapia e situala dentro do contexto da profesión	B3	C11 C25 C32	
Identificar a fisioterapia como ciencia e profesión, así como o código deontolóxico.	B2	C11 C30 C32	D3
Describir a institucionalización da fisioterapia en España		C26 C27	
Identificar os distintos axentes físicos, métodos e técnicas que se usan en fisioterapia		C12	
Identificar os distintos campos de actuación da fisioterapia.	B3	C12 C27	
Describir o método de intervención en fisioterapia.		C12	
Definir o concepto e dimensións de calidade no ámbito sanitario.		C27 C28	

Describir os modelos de investigación en fisioterapia	B2	C12
Coñecer a terminoloxía sanitaria	B3	
Elaborar en grupo, expoñer e defender un traballo sobre contidos relacionados coa materia.	B1	D1
	B2	D2

Contidos

Tema

Evolución e desenvolvemento histórico
Definición de Fisioterapia e terminoloxía sanitaria
Modelos de investigación en Fisioterapia
Métodos de intervención en fisioterapia
Bases conceptuais sobre a fisioterapia
Calidade en Fisioterapia

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	36	63	99
Traballo tutelado	0	29	29
Presentación	0	10	10
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Presentación	6	0	6
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	As clases teóricas serán participativas e utilizarase a consulta didáctica, debate, estudo de casos e estratexias de resolución de problemas
Traballo tutelado	O alumnado deberá elaborar, expoñer e defender un traballo e diversas actividades complementarias da asignatura. Cada grupo realizará un traballo sobre un tema determinado pactado co docente e realizará as actividades solicitadas.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e os estudantes do traballo tutelado e as diversas actividades levadas a cabo na asignatura.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Titorías de orientación e asesoramento individual. Realizaranse 6 horas de titorías á semana. Levaranse a cabo no horario e lugar indicados na guía, previa solicitude ao profesor para unha mellor organización. Tamén se poden realizar por correo electrónico á dirección do profesor que imparte a materia así como a través do campus remoto.
Traballo tutelado	A atención personalizada estará centrada en solucionar dúbidas, en orientar o traballo a realizar na materia, e a levar rexistro e valorar o realizado polo alumnado.
Presentación	Realizaranse na data que figure na programación da materia e resolveranse dúbidas a través de titorías

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado será avaliado sobre todos os contidos impartidos na materia mediante un exame de cuestións de desenvolvemento. Para aprobar a materia é necesario aprobar o exame teórico (obter un 5 sobre 10). Neste exame poderán ser avaliados todos os contidos tratados na aula	40	B2 B3 C11 C12 C25 C26 C27 C28 C30 C32 D3

Presentación	Será avaliado o enfoque e desenvolvemento do traballo da materia, así como a súa redacción e uso das fontes bibliográficas A presentación dos traballos en medios audiovisuais, a súa exposición e defensa. Cada actividade terá unha porcentaxe específica da avaliación asignado polo profesor.	30	B1 B2	D1 D2
Resolución de problemas e/ou exercicios	Ao longo do cuadrimestre levaranse a cabo diversos seminarios, actividades, conferencias,... que se avaliarán mediante diversos exercicios e resolución de problemas. Na súa maior parte realizaranse as diferentes actividades presencial na aula, o que require unha asistencia continuada ás clases. Esta actividade/metodoloxía non é eliminatoria.	30	B1 B2	D1 D2

Outros comentarios sobre a Avaliación

- AVALIACIÓN CONTINUA:

Na modalidade de avaliación continua, as porcentaxes de avaliación son:

-Exame de preguntas de desenvolvemento: 40%.

-Presentación: 30%. Obrigatorio.

-Resolución de problemas e/ou exercicios 30%.

Para aprobar a materia o alumno deberá: obter polo menos un 5 sobre 10 no exame teórico para aprobar a materia, realizar as exposicións correspondentes e a nota global debe ser superior a 5 tendo en conta as distintas porcentaxes de avaliación.

É obrigatoria a realización da obra, así como a súa presentación e defensa. As diferentes actividades e/ou exercicios de resolución de problemas carecen de carácter e non teñen carácter eliminatorio e asignaráselle a cada actividade a porcentaxe de avaliación correspondente.

Na avaliación continua non é obrigatoria a asistencia a clase, pero é obrigatoria a realización da presentación dos traballos (a ausencia implica motivo de suspenso).

-AVALIACIÓN GLOBAL (renuncia á avaliación continua):

Neste caso non se realizarán resolución de problemas e/ou exercicios, polo que na convocatoria ordinaria o alumnado será avaliado da seguinte maneira:

-Exame de preguntas de desenvolvemento: 70%.

- Exposición e Traballo e Proba Oral: 30%

O alumnado que non queira seguir a avaliación continua deberá comunicalo por escrito seguindo o procedemento establecido pola Facultade de Fisioterapia. A renuncia á avaliación continua deberá realizarse na 5a semana de docencia, o que supón que asumirá a avaliación global establecida na materia. Unha vez renunciada á avaliación continua, non terá dereito a ela nin ás consideracións que nela se establezan.

-AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA- RECUPERACIÓN:

O alumnado que renunciase á avaliación continua e se adhira á avaliación global terá as mesmas porcentaxes de avaliación que na convocatoria ordinaria na modalidade de avaliación global. O alumnado que non superase a materia en avaliación continua por non acadar un 5 sobre 10 na proba teórica (exame de preguntas de desenvolvemento), só deberá ser avaliado nese exame, xa que se conserva o resto das cualificacións.

Polo tanto, consérvanse os mesmos criterios establecidos para a avaliación continua. Aínda que na convocatoria extraordinaria se conservan as cualificacións do traballo e da defensa, no caso de que sexa necesario recuperar o traballo e a defensa, solicitaráselles ao alumnado a realización dun traballo adaptado coa mesma porcentaxe de avaliación.

Outras consideracións:

A defensa (presentación da proba oral-traballo) realizarase en horario lectivo teórico no día ou días sinalados no horario do curso. Independentemente da nota media obtida nas probas de avaliación, se non se cumpren os requisitos mínimos exixidos anteriormente, a cualificación obtida quedará SUSPENSA.

A nota de suspenso nunca será superior a 4,5.

Polo tanto, podería darse o caso de que un alumno/a obteña unha nota de 5 sobre 10 ou superior na avaliación global, tendo en conta as porcentaxes das probas de avaliación; non obstante, se o alumno non supera o exame escrito, a nota da avaliación global será suspendida. Os sistemas de avaliación descritos nesta Guía Docente son sensibles tanto á avaliación das competencias como aos contidos da materia.

A realización do traballo é obrigatoria e a súa avaliación realizarase mediante as prácticas/titorías establecidas na programación da materia e na exposición e defensa do mesmo. Todas as actividades deben estar rematadas solicitado polo profesor dentro do traballo. A presenza de faltas ortográficas en traballos ou probas escritas pode levar ao suspenso. A Guía Docente seguirá o **REGULAMENTO DA AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E CALIDADE DOCENTE E DO PROCESO DE APRENDIZAXE DO ALUMNADO** (Aprobado polo claustro o 18 de abril de 2023), así como as adaptacións específicas para o Grao en Fisioterapia que determine a Xunta de Centro.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Gallego T., **Bases Teóricas y Fundamentos de la Fisioterapia**, 1ª, Editorial Médica Panamericana, 2007

Tornero C, Carrió M, **Abordaje del Dolor en Fisioterapia : fundamentos y técnicas**, 1º, Editorial Médica Panamericana, 2022

Seco J, Burgos N, **Fisioterapia comunitaria y salud pública: gestión, administración sanitaria y educación para la salud.**, Editorial Médica Panamericana, 2022

Porter S, **Diccionario de fisioterapia**, Elsevier, 2008

Seco J, Rodríguez-Pérez, V, **Procedimientos Generales en Fisioterapia**, Editorial Medica Panamericana, 2021

Hernández-Sampieri R, **Metodología de la investigación**, McGraw-Hill, 2010

Bibliografía Complementaria

Polgar S, Thomas SA, **Introducción a la investigación en Ciencias de la Salud**, 6ª, Elsevier, 2014

Borrel F, **Manual de entrevista clínica**, 1º, Doyma, 1992

Varela J, Galego J, **Bases para la mejora continua de la calidad de los servicios de salud**, 1º, Consellería de Sanidade e Servizos Sociais, D.L., 2000

Seco J., **Fisioterapia en Especialidades Clínicas**, 1º, Editorial Médica Panamericana, 2016

Justo-Cousiño L., **El reto de la especialización en fisioterapia en España**, Revista de la Fundación Educación Médica, 2019

Ilustre Colegio Oficial de Fisioterapeutas de la Comunidad Valenciana, **Historia de la fisioterapia**, <https://www.colfisiocv.com/historiafisioterapia>, 2022

Tovar R, **La osteopatía, ¡vaya timo!**, Círculo Rojo Editorial, 2021

Segura S, **Diccionario etimológico de Medicina**, UNIVERSIDAD DE DEUSTO, 2014

Fremgen B ,Frucht S, **Medical Terminology: A Living Language**, Pearson, 2019

Mosby Publishing Staff, **Diccionario Medicina, Enfermería y Ciencias de la Salud**, Elsevier, 2004

Justo-Cousiño L, **Perspectiva del alumnado de Fisioterapia de la Universidade de Vigo sobre la investigación (capítulo)**, Educación Editora, 2014

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Saúde pública e fisioterapia comunitaria/P05G171V01207

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fisioloxía: Movemento funcional en fisioterapia**

Materia	Fisioloxía: Movemento funcional en fisioterapia			
Código	P05G171V01105			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Justo Cousiño, Lorenzo Antonio			
Profesorado	Justo Cousiño, Lorenzo Antonio			
Correo-e	lorenzo.justo@uvigo.es			
Web	http://http://fisioterapia.uvigo.es/gl/			
Descrición xeral	Na materia Movemento funcional en fisioterapia, estudarase o corpo humano dende un punto de vista funcional e dinámico, tomando como punto de partida a análise estática proporcionada pola Anatomía. Polo tanto, proporcionarase unha perspectiva xeral da biomecánica aplicada ao corpo humano. A biomecánica é a ciencia que estuda as forzas internas e externas e como afectan o corpo humano desde un enfoque multidisciplinar, tendo como referencia a Anatomía e a Mecánica (parte da Física que estuda o movemento dos corpos e as súas respostas ás forzas). Polo tanto, a biomecánica pode considerarse a conxerencia entre a mecánica clásica e as ciencias da vida. Nesta materia, os estudantes coñecerán os aspectos básicos da biomecánica e a análise do movemento, estudarán o comportamento dos tecidos biolóxicos baixo diferentes forzas, así como a fisioloxía conxunta segmentaria do corpo humano. Preténdese que o alumno adquira os coñecementos necesarios sobre o funcionamento do aparello locomotor e a influencia que poden exercer as distintas forzas ás que están sometidos os tecidos orgánicos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
C2	Comprender os principios da biomecánica e a electrofisioloxía e as súas principais aplicacións no ámbito da fisioterapia.
C6	Identificar as estruturas anatómicas como base de coñecemento para establecer relacións dinamicamente coa organización funcional.
C12	Coñecer e aplicar as bases teóricas e o desenvolvemento dos métodos e procedementos fisioterapéuticos.
C13	Ter a capacidade de valorar desde la perspectiva da fisioterapia o estado funcional do paciente/usuario, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais do mesmo.
C15	Comprender os principios ergonómicos e antropométricos.
C31	Coñecer a estrutura do corpo humano e identificar elementos estruturais e alteracións da normalidade nos diferentes métodos de análise e diagnóstico a través de imaxe.
C34	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conducta das persoas, tanto sas como enfermas, no medio natural e social.
C35	Coñecer e comprender as ciencias, os modelos, as técnicas e os instrumentos sobre os que se fundamenta, articula e desenvolve a fisioterapia.
D2	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
D5	Desenvolver a capacidade de liderado e organización.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer as bases elementais da biomecánica	C2 C15 C35
Identificar as pautas para a análise dos movementos humanos	C6 C12 C15 C35
Coñecer a leis do movemento, forzas, pancas e poleas e a súa aplicación en fisioterapia	C2 C12 C15

Definir o concepto de elasticidade, viscoelasticidade e a súa aplicación práctica en fisioterapia			C2 C12 C15 C35
Identificar as propiedades mecánicas do óso			C6 C34
Describir a mecánica articular e a súa aplicación en fisioterapia			C2 C12 C15 C35
Identificar as propiedades mecánicas da contracción muscular			C6 C34
Identificar a repercusión dos distintos tipos de actividade muscular e a súa aplicación na fisioterapia			C2 C6 C12 C13 C15
Describir e correlacionar a análise segmentaria, dos movementos do corpo humano			C2 C12 C15 C31 C35
Analizar a biomecánica básica dun determinado xesto	A2		C2 C12 C15 C31 C35 D2 D5

Contidos

Tema	
1. Bases físicas da biomecánica e análise cinesiolóxica do movemento.	1. Introducción á biomecánica. 2. Conceptos básicos de biomecánica. 3. Análise cinesiolóxica do movemento.
2. Biomecánica dos tecidos orgánicos.	1. Biomecánica do óso. 2. Biomecánica das articulacións. 3. Biomecánica do músculo.
3. Biomecánica articular e muscular do tronco. .	1. Biomecánica da columna vertebral no seu conxunto. 2. Biomecánica da faixa pélvica. 3. Biomecánica da columna lumbar. 4. Biomecánica da columna torácica. 5. Biomecánica da columna cervical e da articulación temporomandibular.
4. Biomecánica articular e muscular do membro superior.	1. Biomecánica do complexo articular do ombreiro. 2. Biomecánica do codo e pronosupinación. 3. Biomecánica do pulso e da man.
5. Biomecánica articular e muscular do membro inferior.	1. Biomecánica da cadeira. 2. Biomecánica do xeonllo. 3. Biomecánica do nocello e do pé. 4. Biomecánica da marcha.
Contidos prácticos	Experimentacións básicas de Biomecánica. Análise de xestos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	48	120	168
Traballo tutelado	1	3	4
Prácticas de laboratorio	8	23	31
Presentación	1	3	4
Resolución de problemas de forma autónoma	2	7	9
Aprendizaxe colaborativa	1	2	3
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Traballo	2	0	2
Práctica de laboratorio	1	0	1
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como para presentar a materia.
Lección maxistral	As clases teóricas serán participativas e utilizarase a consulta didáctica, debate, estudio de casos e estratexias de resolución de problemas. O/a alumno/a terá a súa disposición e na plataforma de teledocencia as notas elaboradas polo profesor que lle servirán de guía.
Traballo tutelado	Os/as alumnos/as deberán elaborar un traballo, onde se fará unha análise biomecánica básica do corpo humano sobre unha filmación en vídeo que deben realizar os/as propios/as alumnos/as. Cada grupo de acordo co profesor fará o traballo cunha orientación específica sobre o devandito tema e utilizarase a plataforma de teledocencia.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado. Utilizarase a demostración experimental, a estratexia de simulación, o tratamento didáctico de erros e adestramento sistemático.
Presentación	Exposición con medios audiovisuais por parte do alumnado ante o docente e os estudantes, do traballo tutelado.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado deberá solucionar situacións da vida real coas súas propias estratexias a través do coñecemento, a investigación e a reflexión.
Aprendizaxe colaborativa	Nas clases teóricas desenvolverase unha metodoloxía de aprendizaxe colaborativa, onde os diferentes temas veranse a través de actividades realizadas en grupo, facilitando o desenvolvemento dunha participación activa do alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	A orientación e asesoramento da actividade de aprendizaxe colaborativa realizarase en titoría de grupo grande
Traballo tutelado	O alumnado deberá solicitar por medio dun correo electrónico indicando no asunto "Titorías". A/o docente indicarlle a data e hora de dita titoría.
Prácticas de laboratorio	O alumnado deberá solicitar por medio dun correo electrónico indicando no asunto "Titorías". A/o docente indicarlle a data e hora de dita titoría.
Lección maxistral	O/a alumno/a deberá darse de alta na plataforma de teledocencia para o correcto seguimento da materia. As titorías de orientación e asesoramento académico se levarán a cabo no horario e lugar indicados no apartado da guía correspondente. Tamén se pode realizar solicitándoas por correo electrónico indicando no asunto "Titorías"
Presentación	A orientación e asesoramento para a exposición e presentación dos traballos realizaranse en titoría de grupo pequeno.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado deberá solicitar a titoría por medio dun correo electrónico, indicando no asunto "Titorías", e a/o docente indicarlle a data e hora de dita titoría.
Actividades introdutorias	A orientación e asesoramento das actividades introdutorias realizaranse en titoría de grupo grande

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Para superar o exame, deberá obterse unha puntuación de 5 sobre 10. Debe superar independentemente as preguntas do exame desenvolvemento e exame de preguntas obxectivas.	35	C2 C6 C12 C13 C15 C31 C34 C35	D2
Traballo	A realización, asistencia a titorías, exposición e defensa do traballo é obrigatorio. Participación en titorías de traballo, a formulación e análise realizadas, así como a súa redacción e o uso de fontes bibliográficas. En caso de non realizar o traballo ou a correspondente defensa non se supera a materia.	15	C12 C15 C31 C34 C35	D2

Práctica de laboratorio	O alumnado demostrará a aplicación dos fundamentos teóricos da materia. É obrigatorio acudir ás prácticas da materia para a superación das mesmas. En caso de non acudir ao 50% das prácticas non se superará a materia. Todas as ausencias debe estar debidamente xustificadas e por causa de forza maior. Para superar a materia debe realizarse e entregarse a documentación solicitada polo profesorado relacionada coa práctica. A puntuación mínima para superar as prácticas debe ser 5 sobre 10.	15	A2	C12 C13 C34 C35	D2 D5
Exame de preguntas obxectivas	Para superar o exame de preguntas obxectivas, deberá obterse unha puntuación de 5 sobre 10. Este tipo de exame inclúe preguntas pechadas con diferentes alternativa de resposta (verdadeiro/falso, opción múltiple, emparellamento de elementos,...). Debe superar independentemente as preguntas do exame de desenvolvemento e exame de preguntas obxectivas. As preguntas incorrectas serán penalizadas.	35		C2 C6 C12 C13 C15 C31 C34 C35	D2

Outros comentarios sobre a Avaliación

- AVALIACIÓN CONTINUA:

Na avaliación continua, o alumnado realizará unha avaliación parcial unha vez rematados a metade dos contidos teóricos e outro parcial na convocatoria ordinaria.

PARCIAL 1-Probos escritas (teóricas): 35%

Contidos: Bases físicas da biomecánica e análise kinesiolóxica do movemento. Biomecánica dos tecidos orgánicos.

Exame de preguntas obxectivas: 17,5%.

Exame de preguntas de desenvolvemento: 17,5%

PARCIAIS 2-Probos escritas (teóricas): 35%

Contidos: Biomecánica articular e muscular do tronco, extremidade superior e extremidade inferior.

Exame de preguntas obxectivas: 17,5%

Exame de preguntas de desenvolvemento: 17,5%

Total de avaliacións teóricas (parcial 1 + parcial 2): 70%.

Traballo e proba oral: 15%

Prácticas de laboratorio: 15%

-AVALIACIÓN GLOBAL (renuncia á avaliación continua):

Neste caso non se realizarán avaliacións parciais, polo que na convocatoria ordinaria o alumnado será avaliado da seguinte forma:

Avaliacións teóricas: 70% (35% exame de preguntas obxectivas e 35% exame de preguntas de desenvolvemento). Ambos os exames (preguntas obxectivas e desenvolvemento) deben superarse de forma independente.

Traballo e proba oral: 15%

Prácticas de laboratorio: 15%

O alumnado que non queira seguir a avaliación continua deberá comunicalo por escrito seguindo o procedemento establecido pola Facultade de Fisioterapia. A renuncia á avaliación continua deberá realizarse na 5ª semana de docencia, o que supón que asumirá a avaliación global establecida na materia. Unha vez renunciada á avaliación continua, non terá

dereito a ela nin ás consideracións que nela se establezan.

- AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA- RECUPERACIÓN:

O alumnado que renunciase á avaliación continua e se adhira á avaliación global terá as mesmas porcentaxes de avaliación que na convocatoria ordinaria na modalidade de avaliación global.

O alumnado que superase un dos exames parciais de avaliación continua (parcial 1 ou parcial 2) en avaliación extraordinaria só deberá presentarse ao parcial que non superase. Para aprobar a materia será necesario superar o exame de preguntas obxectivas e o exame de preguntas de desenvolvemento de forma independente. Polo tanto, todos os requisitos ordinarios de avaliación deberán cumprirse en modalidade continua. No caso de non superar algunha das probas escritas (examen de preguntas obxectivas ou exame de desenvolvemento) a materia quedará suspendida e non haberá media entre avaliacións, nin entre exames parciais.

O alumnado que non superase os dous exames parciais en avaliación continua terá as mesmas porcentaxes e criterios que os estudantes de avaliación global en avaliación extraordinaria, segundo se describe a continuación:

Avaliacións teóricas: 70% (35% exame de preguntas obxectivas e 35% exame de preguntas de desenvolvemento). Ambos deben ser superados de forma independente.

Traballo e proba oral: 15%

Prácticas de laboratorio: 15%

Descrición das probas e requisitos para superar a materia:

-As probas escritas (en todas as avaliacións) consistirán en dous exames: un exame con preguntas obxectivas e un exame con preguntas de desenvolvemento; ambas as dúas realizaranse na mesma sesión de avaliación.

As probas escritas poden incluír exercicios de selección múltiple, exercicios verdadeiro/falso, exercicios de correspondencia de elementos, exercicios de conclusión de frases, exercicios de resposta cun termo específico, resolución de casos clínicos ou interpretación dunha imaxe/gráfica, así como outras actividades que se desenvolveron ao longo do curso. o curso.

Así mesmo, no mesmo enunciado pódense avaliar conceptos de diversos temas para comprobar a asimilación de contidos por parte do alumnado.

Para superar as probas escritas (en todas as avaliacións) é necesario acadar un mínimo de 5 sobre 10 en cada unha das partes (conseguir un 5 sobre 10 no exame de preguntas obxectivas e acadar un 5 sobre 10 nas preguntas de desenvolvemento).

En todas as avaliacións no exame de preguntas obxectivas haberá unha penalización por respostas incorrectas: cada resposta incorrecta resta a metade do valor dunha resposta correcta, polo que dúas respostas incorrectas penalizan o valor dunha resposta correcta.

No caso de non acadar unha puntuación de 5 sobre 10 no exame de preguntas obxectivas, a cualificación da proba escrita correspondente será a obtida nesta parte. Se se supera a parte obxectiva e non se supera o exame de preguntas de desenvolvemento, a cualificación da proba escrita será a última parte.

Para superar a materia en convocatoria ordinaria, os dous exames parciais deberán superarse de forma independente. Ademais, deberá realizarse o traballo e a súa correspondente defensa/proba oral. A asistencia á práctica é obrigatoria (se non se asiste ao 50% das prácticas e/ou non se entrega o material correspondente, a materia non será superada). Polo tanto, se se supera a primeira proba parcial, pero non se supera a segunda parcial, o alumno deberá presentarse á correspondente proba parcial na avaliación extraordinaria.

No caso de non superar a primeira proba parcial (nota igual ou superior a 5 sobre 10 en cada un dos exames: exame de preguntas obxectivas e exame de preguntas de desenvolvemento) o alumno deberá realizar un exame de todos os bloques temáticos da convocatoria ordinaria. Neste caso, séguense os mesmos criterios de avaliación que nas probas parciais coas mesmas porcentaxes de avaliación (polo tanto, o exame estaría composto por dous exames con preguntas obxectivas e dous exames con preguntas de desenvolvemento; todos eles deben ser superados de forma independente). .

-O traballo e a proba oral serán só unha. A cualificación obtida nesta proba suporá o 15% da nota final e a súa superación é

obrigatoria. Ademais, cómpre realizar un correcto desenvolvemento das titorías, especialmente a entrega do material solicitado en prazo. Todos os alumnos deberán estar presentes na proba oral do resto dos compañeiros, xa que o profesor poderá solicitar unha valoración crítica do resto do traballo. No caso de non seguir as directrices marcadas polo profesor ou de non realizar a proba oral, o alumno non obterá puntuación neste apartado e suporá suspender a materia. No caso de non inscribirse para formar grupo de traballo, considerarase que o alumno non realizará a proba oral e a puntuación neste apartado será cero (0).

Resumo dos requisitos mínimos para superar a materia en convocatoria ordinaria (deben cumprir todos os requisitos):

Nota igual ou superior a 5 (sobre 10) nas probas teóricas, sendo obrigatorio superar cada unha das probas de forma independente (acadar un 5 sobre 10 no exame de preguntas obxectivas e acadar un 5 sobre 10 nas preguntas da proba).desenvolvemento). As avaliacións parciais deben superarse de forma independente.

A nota global deberá ser igual ou superior a 5 (sobre 10), tendo en conta as porcentaxes que correspondan a cada sistema de avaliación.

Datos de avaliación:

O exame parcial 1 realizarase en horas lectivas teóricas cunha duración máxima de 1 hora na data sinalada no calendario do curso (unha vez superados os bloques temáticos que se avalían no devandito parcial), en caso de non superar este. parcial todos os bloques temáticos deberán examinarse na convocatoria ordinaria de xuño.

As probas escritas do parcial 2 realizaranse nas datas sinaladas na convocatoria ordinaria do mes de xuño.En caso de aprobar a parcial 1, só se examinarán os bloques temáticos correspondentes (se non se supera o parcial 1, deberá realizarse a totalidade do exame).

A presentación da proba oral-traballo realizarase en horario lectivo teórico o día sinalado no horario do curso.

Independentemente da nota media obtida nas probas de avaliación, se non se cumpren os requisitos mínimos anteriormente expostos, a cualificación obtida quedará SUSPENSA. A nota final dos alumnos que non superaran unha das probas teóricas será a nota obtida na parte suspensa.

A nota de suspenso nunca será superior a 4,5.

Polo tanto, podería darse o caso de que un alumno obteña unha nota de 5 sobre 10 ou superior na avaliación global, tendo en conta as porcentaxes das probas de avaliación; non obstante, se o alumno suspende algún exame escrito (examen de preguntas obxectivas e exame de preguntas de desenvolvemento) por separado, a cualificación da avaliación global será suspendida.

En todas as probas escritas (parciais, convocatoria ordinaria e convocatoria ordinaria), de non superar a proba obxectiva, a cualificación que constará na acta será a da dita proba (ou a media das probas obxectivas), non se fará media ningunha. realizadas co resto das avaliacións (a cualificación será directamente a das probas obxectivas).

Outras consideracións:

Os sistemas de avaliación descritos nesta Guía Didáctica son sensibles tanto á avaliación das competencias como aos contidos da materia.

A realización do traballo é obrigatoria e a súa avaliación realizarase mediante as prácticas/titorías establecidas na programación da materia e na exposición e defensa do mesmo. Deberán realizarse todas as actividades laborais que solicite o profesor, así como a actividade colaborativa (en caso de non realizala levará consigo a correspondente sanción).

A presenza de faltas ortográficas en traballos ou probas escritas pode levar ao suspenso.

A Guía Docente seguirá o "REGOLAMENTO DA AVALIACIÓN, A CUALIFICACIÓN DA CALIDADE DOCENTE E DO PROCESO DE APRENDIZAXE DO ALUMNADO" (Aprobado polo claustro o 18 de abril de 2023), así como as adaptacións específicas para o Grao en Fisioterapia que determine a Xunta de Facultade.

Bibliografía Básica

- Calais Germain B, **Anatomía para el movimiento**, 7, La liebre de marzo, 1999
- Kapandji AI, **Fisiología Articular Tomo 1. Miembro superior**, 6, Médica Panamericana, 2012
- Kapandji AI, **Fisiología Articular Tomo 2. Miembro inferior**, 6, Médica Panamericana, 2012
- Kapandji AI, **Fisiología Articular Tomo 3. Tronco y raquis**, 6, Médica Panamericana, 2012
- Valerius K, **El libro de los músculos: Anatomía - exploración - función.**, Médica Panamericana, 2013
- Hamill J, **Biomecánica : bases del movimiento humano.**, 5, Wolters Kluwer, 2021
- Carr K, Feit MK, **Anatomía del entrenamiento funcional**, Tutor, 2021
- Leal L, **FUNDAMENTOS DE LA MECÁNICA DEL EJERCICIO: Biomecánica aplicada al entrenamiento de Fuerza**, Resistance Institute (Independently Published), 2020
- Vázquez D, **ENTRENAMIENTO FUNCIONAL Y APRENDIZAJE MOTOR: De la lógica aparente a los fundamentos.**, Resistance Institute (Independently Published), 2021
- Marango S, McCulloch C, **NETTER's Moving AnatoME. An Interactive Guide to Musculoskeletal Anatomy**, ELSEVIER, 2019
- Shumway-Cook A, Woollacott M, **Control Motor. De la Investigación a la Práctica Clínica**, 5, WOLTERS KLUWER, 2019
- Sañudo J, Morroni M, **Anatomía Funcional e Imágenes. Sistema Locomotor**, 1, ERGON, 2019
- McGinnis P, **Biomechanics of Sport and Exercise**, 4, HUMAN KINETICS BOOKS, 2020
- Martínez-Zazo S., **Biomecánica Clínica de la Marcha y su Relación con Patología Musculoesquelética**, 2, AUTOR-EDITOR, 2020
- Dufour M, Del Valle S., **Los Músculos. Anatomía Clínica de las Extremidades**, 1, PAIDOTRIBO, 2021
- Nordin M, Frankel, V., **Bases Biomecánicas del Sistema Musculoesquelético**, 5, WOLTERS KLUWER, 2022
- Hazari A, **Conceptual Biomechanics and Kinesiology**, 1, SPRINGER, 2021
- Biel A, **Guía del Cuerpo Humano en Movimiento**, 2, Editorial Medica Panamericana, 2021
- Bibliografía Complementaria**
- Viladot A, **Lecciones básicas de biomecánica del aparato locomotor**, 2, Masson, 2004
- Cailliet R, **Anatomía Funcional Biomecánica**, 1, Marbán, 2005
- Miralles Marrero R, Miralles-Rull I, **Biomecánica clínica de las patologías del aparato locomotor**, 1, Elsevier Masson, 2006
- Trew M, Everett T, **Fundamentos del movimiento humano**, 5, Masson, 2006
- Dufour M, Pillu M., **Biomecánica funcional. Miembros, cabeza, tronco**, 2, Elsevier Health Sciences, 2018
- Calderón JF, **Fisiología humana, aplicación a la actividad física**, 2, Médica Panamericana, 2018
- Fucci S, **Biomecánica del aparato locomotor aplicada al acondicionamiento muscular**, 4, Elsevier, 2003
- Miralles Marrero R, Miralles-Rull I, Puig Cunillera M, **Biomecánica clínica de los tejidos y las articulaciones del aparato locomotor**, 2, Elsevier, 2005
- Neumann, D. A., Kelly, E. R., Kiefer, C. L., Martens, K., & Grosz, C. M, **Kinesiology of the musculoskeletal system: Foundations for rehabilitation**, Elsevier, 2017
- Esteban-Yáñez, C., Santos-Lozano, A., Martín-Hernández, J., & Justo-Cousiño, L. A., **Carrera descalza¿ Naturalmente descalzos?: análisis desde la biomecánica**, Rev MED Nat, 2021
- Kerr A, Rowe P., **An Introduction to Human Movement and Biomechanics**, ELSEVIER, 2019
- Comerford M, Mottram S., **Kinetic Control. The Management of Uncontrolled Movement**, 2, ELSEVIER, 2019
- Molina F, Carratalá M., **La Marcha Humana. Biomecánica, Evaluación y Patología**, 1, Medica Panamericana, 2020

Recomendaciones

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Valoración en fisioterapia/P05G171V01108

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Anatomía humana: Afecciones medicocirúrgicas/P05G171V01107

Bioquímica-Física: Bioquímica e biofísica/P05G171V01103

Fisiología: Fisiología humana/P05G171V01102

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Psicología: Aplicacións en ciencias da saúde				
Materia	Psicología: Aplicacións en ciencias da saúde			
Código	P05G171V01106			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Fariña Rivera, Francisca			
Profesorado	Fariña Rivera, Francisca			
Correo-e	francisca@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/francisca/			
Descrición xeral	Esta materia mostrará, de maneira moi xeral, que é a Psicología e que lle pode achegar ao fisioterapeuta. Dedicando especial atención aos procesos psicolóxicos básicos e psicosociais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B2	Incorporar os principios éticos e legais da profesión á práctica profesional e integrar aspectos sociais e comunitarios na toma de decisións.
B4	Adquirir formación científica básica en investigación.
C1	Coñecer os principios e teorías dos axentes físicos e as súas aplicacións en fisioterapia.
C8	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
C9	Coñecer a fisiopatoloxía das enfermidades identificando as manifestacións que aparecen ao longo do proceso, así como os tratamentos médico-quirúrxicos, fundamentalmente nos seus aspectos fisioterapéuticos e ortopédicos. Identificar os trocos producidos como consecuencia da intervención da fisioterapia. Fomentar a participación do usuario e familia no seu proceso de recuperación.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
O estudante terá que coñecer os conceptos e teorías básicas da psicología	B4	C1 C8
O estudante terá que coñecer os aspectos psicolóxicos que incidan no comportamento deportivo, para manexalos e analizalos	B2	C9

Contidos

Tema	
Introdución á Psicología	¿Que estuda a Psicología? Conceptos xerais da psicología Principais paradigmas da Psicología.
Procesos Psicolóxicos que afectan a aprendizaxe humano	Procesos psicolóxicos básicos: Sensación-Percepción Percepción da dor Atención. Memoria Linguaxe e comunicación interpersonal Aprendizaxe Condicionamento clásico. Condicionamento instrumental. Aprendizaxe cognitiva.
Aspectos Psicolóxicos e Sociais no ámbito da saúde	Motivación-emoción, ansiedade e tensión Trastornos de conduta Violencia familiar e violencia de xénero, afectación na saúde Determinantes psicosociais no comportamento saúde/enfermidade Relación entre o profesional da saúde e o paciente A fisioterapia como intervención multidisciplinar

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	14	20	34

Presentación	2	25	27
Traballo tutelado	18	0	18
Cartafol/dossier	0	24	24
Actividades introdutorias	2	0	2
Prácticas con apoio das TIC	12	5	17
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas 1		26	27

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	O profesorado fai unha introdución teórica ao tema a tratar na aula, de maneira expositiva, acompañándose de materiais e prácticas que faciliten a aprendizaxe e internalización dos contidos obxecto de estudo.
Presentación	Os estudantes terán que facer en grupo un traballo sobre algún tema da materia, que será establecido polo profesorado. Todos os estudantes deben facer unha exposición do seu traballo na aula.
Traballo tutelado	O profesorado explicará o obxectivo xeral do traballo, ademais revisará e supervisará de forma continua e progresiva nos seminarios o seu desenvolvemento
Cartafol/dossier	O profesorado explicará as características que debe conter o dossier que presente o alumnado, valorando que coide o formato e estrutura do traballo.
Actividades introdutorias	Exposición sobre o desenvolvemento da materia ao longo do cuadrimestre, así como os contidos desta.
Prácticas con apoio das TIC	Analízanse e discuten material audiovisual que abordan conceptos ou teorías da materia. O estudante debe entregar un dossier de cada un dos temas da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumnado poderá intervir ao longo das sesións maxistras, para consultar ou achegar calquera información de interese co tema que se estea traballando.
Traballo tutelado	Tanto nos seminarios como na titoría grupal e os traballos tutelados, o alumnado recibirá unha atención personalizada, centrada en solucionar todas as dúbidas que poida ter. Ademais, empregárase para levar os rexistros correspondentes do esforzo e dedicación que realice cada estudante, así como do coñecemento adquirido ao longo do proceso de ensino aprendizaxe.
Prácticas con apoio das TIC	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Prácticas con apoio das TIC	Analízanse e discuten material audiovisual que abordan conceptos ou teorías da materia. O estudante debe entregar un dossier de cada un dos temas da materia.	30	B2	C9
Exame de preguntas obxectivas	Levarase a cabo unha proba tipo test para avaliar os contidos teóricos.	40	B4	C1 C8
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	O alumnado terá que entregar e expoñer un traballo, que fará en grupo	30	B2 B4	C1 C8 C9

Outros comentarios sobre a Avaliación

-A nota de suspenso nunca será superior a 4,5. Polo tanto, podería darse o caso de que un alumno/a obteña unha nota de 5 sobre 10 ou superior na avaliación global, tendo en conta as porcentaxes das probas de avaliación; non obstante, se o alumno non supera o exame de preguntas obxectivas separadas, a cualificación da avaliación global será suspendida.

- O alumnado que non queira seguir a avaliación continua deberá comunicalo por escrito seguindo o procedemento establecido pola Facultade de Fisioterapia. A renuncia á avaliación continua deberá realizarse na 5a semana de docencia, o que supón que asumirá a avaliación global establecida na materia. Unha vez renunciada á avaliación continua, non terá dereito a ela nin ás consideracións que nela se establezan.

A Guía Docente seguirá o [REGOLAMENTO DA AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E CALIDADE DOCENTE E DO PROCESO DE APRENDIZAXE DO ALUMNADO] (Aprobado polo claustro o 18 de abril de 2023), así como as adaptacións específicas para o Grao en Fisioterapia que determine a Xunta en o centro.

-Cando o alumno realice a AVALIACIÓN CONTINUA, deberá realizar a proba obxectiva (40% da nota) e entregar o dossier das prácticas realizadas co apoio das TIC (30% da nota), ademais ter que realizar e entregar un traballo en grupo e presentalo (30% da nota)

-AVALIACIÓN GLOBAL (renuncia á avaliación continua): terá que realizar un exame con preguntas obxectivas que suporán o 100% da nota.

-AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA- RECUPERACIÓN. No mes de xullo terá que examinarse dos contidos e competencias que non superara na convocatoria de xuño, conservando a cualificación das competencias adquiridas. A avaliación extraordinaria realizarase mediante un exame de preguntas obxectivas que suporá o 100% da nota.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bakker, A.B. y Rodríguez-Muñoz A, **Introducción a la psicología de la salud ocupacional positiva**, Psicothema, 24(1), 62-65,

Fariña, F. y Tortosa, F., **Introducción a la Psicología**, Promolibro,

Gerrig, R. y Zimbardo, P., **Psicología y Vida.**, Prentice Hall,

Morris, Ch., y Maisto, A., **Psicología**, Prentice-Hall,

Bibliografía Complementaria

Amigo, I., Fernández, C., y Pérez, M., **Manual de Psicología de la Salud**, Pirámide,

Cabanach, R.G., Valle, A., Fariña, F., y Arce, R. (Eds), **Calidad de vida, bienestar y salud**, Psicoeduca,

Camacho-Cardenosa, A., Camacho-Cardenosa, M., Merellano_Navarro, E., Trapé, A. A., y Brazo-Sayavero,, **Influencia de la actividad física realizada durante el confinamiento en la pandemia del COVID-19 sobre el estado psicológico de adultos: un protocolo de estudio.**, Revista Española Salud Pública, 94(12), 1-9, 2020

Fernández-Brelón, E., y García-San Miguel, L., **COVID-19 y salud mental.**, Revista Española de Salud Pública, 1-5,

García-Caro, M^a, P., Cruz-Quintana, F., Schmidt Río-Valle, J., Muñoz-Vinueva, A., Montoya-Juarez, R., **Influencia de las emociones en el juicio clínico de los profesionales de la salud a propósito del diagnóstico de enfermedad terminal**, International Journal of Clinical and Health Psychology, 10(1), 57-73.,

Larsen, R., **Psicología de la Personalidad**, McGraw Hill,

Lenardt, M. H., Setlik, C. M., Pereira, A. P., Lourenço, T. M., Barbiero, M. M. A., Betiolli, S. E., **Velocidad de la marcha y cognición en adultos mayores en atención secundaria de salud.**, Avances en Enfermería, 39(1), 84-92., (2021

Nigel Holt; Andy Bremner; Ed Sutherland; Michael Vliek; Michael Passer; Ronald Smith, **Psychology. The Science Of Mind And Behaviour.**, México: MCGRAW HILL,

Otaegui, A. A., **Efectividad de un programa de fisioterapia multimodal en la capacidad funcional y emocional de adultos mayores con discapacidad intelectual severa.**, Revista de Investigación en Actividades Acuáticas, 2020

Palafox,J. (ed), **Los tiempos cambian.Historia de la economía**, Tirant Humanidades, 2013

Parrado_González, A., y León-Jariego, J. C., **COVID-19: Factores asociados al malestar emocional y morbilidad psíquica en Población Española.**, Revista Española Salud Pública, 94(8), 1-16,

Pillado, E. y Fariña, F., **Mediación Familiar. Una nueva visión de la gestión y resolución de conflictos familiares desde la justicia terapéutica**, Valencia: Tirant lo Blanch,

Piñeres Botero, C. G. D., Avendaño-Prieto, B. L., Mejía-Vélez, B. S., Morales-Quintero, L. A., Toro,, **Batería de Evaluación de Cognición Social en Psicología Forense: Adaptación y Validación.**, Avaliação Psicológica, 20(1), 89-99., 2021

Puente, A., **Cognición y aprendizaje. Fundamentos psicológicos**, Pirámide,

Santos, L., Queiros, S., Meneses, R.F., y Couto, G., **Competencias de comunicação clínica do fisioterapeuta**, Revisao integrativa da literatura. 13 Congreso Nac, 2020

Vicente E. Caballo Manrique, V., **Manual para el tratamiento cognitivo-conductual de los trastornos psicológicos**, Madrid: Siglo XXI.,

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase:

1.-Ler, con anterioridade a explicación do docente, o material do tema que se vai a tratar na sesión maxistral; de selo caso anotando as dúbidas para resolvelas na sesión maxistral.

2.-Participar activamente nas clases maxistrais, plantexando cuestións sobre os temas tratados.

3.-Plantexarlle ao profesor tódalas preguntas/consultas que considere necesarias para comprender os contidos explicados nas sesións maxistrais, así como os procedementos implicados no desenrolo dos traballos asignados polo docente.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Anatomía humana: Afeccións medicocirúrxicas**

Materia	Anatomía humana: Afeccións medicocirúrxicas			
Código	P05G171V01107			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Maceiras García, María Lourdes			
Profesorado	Maceiras García, María Lourdes			
Correo-e	lurdesmg@uvigo.es			
Web	http://mpsp.webs.uvigo.es			
Descrición xeral				

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo			
B1	Saber traballar en equipos profesionais como unidade básica na que os profesionais e demais persoal das organizacións sanitarias estrutúranse dun xeito uni ou multidisciplinar e interdisciplinar.			
C3	Identificar os factores psicolóxicos e sociais que inflúen no estado de saúde ou enfermidade das persoas, familias e comunidade.			
C8	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.			
C9	Coñecer a fisiopatoloxía das enfermidades identificando as manifestacións que aparecen ao longo do proceso, así como os tratamentos médico-quirúrxicos, fundamentalmente nos seus aspectos fisioterapéuticos e ortopédicos. Identificar os trocos producidos como consecuencia da intervención da fisioterapia. Fomentar a participación do usuario e familia no seu proceso de recuperación.			
C13	Ter a capacidade de valorar desde la perspectiva da fisioterapia o estado funcional do paciente/usuario, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais do mesmo.			
C21	Identificar a situación do paciente/usuario a través dun diagnóstico de coidados de fisioterapia, planificando as intervencións, e avaliando a súa efectividade nun entorno de traballo cooperativo con outros profesionais en ciencias da saúde.			
C34	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conducta das persoas, tanto sas como enfermas, no medio natural e social.			
C37	Adquirir a experiencia clínica adecuada que proporcione habilidades intelectuais e destrezas técnicas e manuais; que facilite a incorporación de valores éticos e profesionais; e que desenvolva a capacidade de integración dos coñecementos adquiridos.			
C38	Intervir nos ámbitos de promoción, prevención, protección e recuperación da saúde.			
D1	Capacidade para comunicarse oralmente e por escrito en lingua galega.			
D7	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora.			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Posuír e comprender coñecementos de patoloxía médica e cirúrxica humanas para aplicalos ao uso da fisioterapia	A2	C3 C9 C13 C21 C34 C38		
Identificar e explicar a etioloxía e fisiopatoloxía das enfermidades reumatolóxicas, nefrolóxicas, hematolóxicas, endocrinolóxicas e do metabolismo, e identificar as manifestacións que aparecen ao longo do proceso de enfermar.	A2	C3 C9 C13 C34 C38	D1 D7	

Valorar a saúde dun paciente en todos os seus aspectos.	A2	B1	C3 C9 C13 C34 C37 C38	D1
Describir os tratamentos médico-cirúrxicos e de rehabilitación asociados ás enfermidades.	A2		C3 C9 C21 C34 C38	D1 D7
Coñecer e comprender a dinámica da adquisición dos coñecementos en medicina e a súas fontes de información.	A2		C21 C34 C38	D7
Determinar a súa competencia profesional e os seus límites, e a necesidade do traballo en equipo.	A2	B1	C3 C9 C13 C21 C34	D7
Explicar e xustificar a necesidade de fomentar a participación do usuario e a súa familia no seu proceso de recuperación.	A2	B1	C3 C34 C38	D1 D7
Identificar as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte básico e avanzado.	A2	B1	C3 C8 C9 C13 C34 C38	D1 D7

Contidos

Tema	
UNIDADE I	AFECCIÓNS MÉDICAS
Conceptos xerais.	Evolución histórica das enfermidades. Elementos diferenciais das enfermidades. Relacións entre patoloxía e clínica.
Axentes que afectan ao organismo globalmente producindo enfermidades.	Axentes físicos. Substancias químicas. Axentes vivos. Factores endóxeos da enfermidade. Formas de reacción inespecífica. Mecanismos inmunolóxicos da enfermidade. Lesión e morte celular. Neoplasias. Envellecemento.
Aparello locomotor.	Funcións. Afeccións da musculatura estriada esquelética. Tecido óseo; afeccións cuantitativas e cualitativas da remodelación ósea. Articulacións; artropatías inflamatorias; artropatías dexenerativas.
Riles e vías urinarias.	Funcións. Manifestacións destas enfermidades. Afeccións renais; insuficiencias aguda e crónica. Afeccións das vías urinarias.
Sangue e órganos hemopoiéticos.	Funcións. Afeccións da serie vermella. Afeccións da serie branca. Afeccións dos órganos linfoides. Afeccións da hemostase.
Sistema endócrino.	Funcións. Afeccións do eixo hipotálamo-hipófise. Afeccións da tiroide. Afeccións das glándulas suprarrenais. Afeccións das gónadas. Afeccións das glándulas paratiroides.
Metabolismo.	Funcións. Afeccións do metabolismo dos glúcidos. Afeccións do metabolismo dos lípidos. Afeccións do metabolismo das proteínas e dos aminoácidos. Oligoelementos. Balance hidrosalino. Equilibrio ácido-base. Nutrición.
UNIDADE II	AFECCIÓNS CIRÚRXICAS
INTRODUCCIÓN ÁS ENFERMIDADES CIRÚRXICAS.	- Dor no aparato locomotor. - Inflamación. - Reacción xeral secundaria.
ENFERMIDADES CIRÚRXICAS BÁSICAS.	- Feridas. Asepsia. - Síndrome de aplastamento. - Queimaduras. - Infeccións cirúrxicas. - Ciruxía oncolóxica. - Anestesia. - Métodos auxiliares diagnósticos. - Complicacións da ciruxía.
SISTEMA NERVIOSO PERIFÉRICO.	- Estrutura e función do sistema nervioso periférico. - Agresión, rexeneración e dexeneración. - Síndromes compresivos.

FISIOPATOLOXÍA MUSCULAR.	- Fisioloxía, reparación muscular. - Traumatismos. Tumores. Artrogriposis. - Síndrome compartimenta. - Patoloxía neuromuscular infantil. - Tendóns. - Ligamentos.
ÓSO.	- Organización ósea. - Fracturas. Complicacións. - Infeccións óseas. - Enfermidades óseas. - Tumores e lesións pseudotumorais.
ARTICULACIÓNS.	- Traumatismos. Luxacións. Esguinces. - Rixideces e anquilosis. - Infeccións articulares. - Ciruxía da artrosis. - Corpos libres intraarticulares. - Artropatía neuropática. - Artrogrose.
TRAUMATISMOS, AMPUTACIÓNS/ REIMPLANTES/ PRÓTESIS.	- Politraumatizado. ATLAS. - Protocolo de actuación con accidentado. - Shock. - Amputacións. - Reimplantes. - Prótesis. - Ortesis.
CIRURXÍA DO APARELLO LOCOMOTOR.	- Artroscopia. - Osteosíntesis. - Ciruxía minimamente invasiva. - Implantes articulares. - Ciruxía robótica e navegación.
ENFERMIDADES CIRÚRXICAS TORÁCICAS.	- Ciruxía cardíaca. - Ciruxía torácica. - Mama.
ENFERMIDADES CIRÚRXICAS ABDOMINAIS.	- Parede abdominal. - Dixestivo. - Uroloxía. - Xinecoloxía e obstetricia.
ENFERMIDADES CIRÚRXICAS VASCULARES.	- Arteriales. - Venosas. Trombosis.
ENFERMIDADES NEUROCIRÚRXICAS.	- Situacións especiais. - Traumatismos. - Neoplasias. - Enfermedades cerebrovasculares. - Enfermedades degenerativas del raquis. - Infecciones. - Malformaciones. - Dolor
SEMINARIOS A. Médicas:	- Primeiros auxilios e soporte vital (PASV); reanimación cardiopulmonar (RCP) (1). - Primeiros auxilios e soporte vital (PASV); reanimación cardiopulmonar (RCP) (2). - Neoplasias. - Envellecemento.
SEMINARIOS A. Cirúrxicas:	PRÁCTICA Nº1: DOLOR, INFLAMACIÓN Y HERIDAS. PRÁCTICA Nº2: LESIONES NEUROLÓGICAS Y MUSCULARES. PRÁCTICA Nº3: FRACTURAS. PRÁCTICA Nº4: PRÓTESIS Y TRAUMATISMOS. PRÁCTICA Nº5: CIRUGÍA CARDÍACA Y TORÁCICA. PRÁCTICA Nº6: CIRUGIA ABDOMINAL Y OBESIDAD.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Seminario	24	40	64
Lección maxistral	52	105	157
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Seminario	Constarán de prácticas, casos clínicos, actividades e traballos, que permitan afondar nos contidos da materia. Neles interaccionarase co alumnado, fomentando a súa participación activa, respondendo ao que necesite e motivando que exista tamén interacción entre o alumnado. Haberá tamén un cartafol: recompilación do traballo do alumnado co obxectivo de amosar os seus esforzos, progresos e logros na materia. Empregaranse como complemento das clases teóricas.
Lección maxistral	As clases teóricas serán exposicións dos contidos sobre a materia obxecto de estudo. Serán participativas e utilizarase a consulta didáctica, debate, estudo de casos e estratexias de resolución de problemas. Nelas interaccionarase co alumnado respondendo ao que necesite e motivando que exista tamén interacción entre o alumnado. Seguindo o Proceso de Bolonia, a aprendizaxe estará cada vez máis baseada no estudiantado e na súa aprendizaxe activa e participativa.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Organización do traballo do alumnado: para o desenvolvemento da docencia teórica farase un grupo A ou grupo grande. // Enviarase toda a información sobre a docencia e os cambios e recomendacións a través da plataforma de teledocencia da Universidade de Vigo. // Titorías: Poderán realizarse en grupo ou de xeito individualizado, de cara á orientación e asesoramento académico, profesional e persoal. Levaranse a cabo no horario establecido oficialmente para as titorías e no despacho do profesorado da materia. Tamén poderán realizarse no despacho virtual do profesorado da materia, por correo electrónico ao enderezo electrónico do profesorado indicando no asunto: TITORÍAS, ou a través dos foros da plataforma de teledocencia. Se son presenciais no despacho ou no despacho do Campus remoto, será necesario concertalas previamente.
Actividades introdutorias	O alumnado ten que se dar de alta na plataforma de teledocencia da Universidade de Vigo, cubrir a ficha virtual aportando os seus datos e unha foto, e participar nas actividades que se fan a través del, para o correcto seguimento da materia: teoría, seminarios, traballos, exames e todo o que se faga na materia.
Seminario	Organización do traballo do alumnado: para o desenvolvemento dos seminarios faranse tres grupos B ou grupos medianos. // Enviarase toda a información sobre os seminarios e os cambios e recomendacións a través da plataforma de teledocencia da Universidade de Vigo. // Titorías: Poderán realizarse en grupo ou de xeito individualizado, de cara á orientación e asesoramento académico, profesional e persoal. Levaranse a cabo no horario establecido oficialmente para as titorías e no despacho do profesorado da materia. Tamén poderán realizarse no despacho virtual do profesorado da materia, por correo electrónico ao enderezo electrónico do profesorado indicando no asunto: TITORÍAS, ou a través dos foros da plataforma de teledocencia. Se son presenciais no despacho ou no despacho do Campus remoto, será necesario concertalas previamente.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Seminario	Asistencia e participación activa do alumnado no desenvolvemento dos seminarios; ademais, o alumnado elaborará, individualmente, un esquema e resumo do tema que se traballe no seminario, e será entregado ao final del, persoalmente ou a través da plataforma de teledocencia da Universidade de Vigo. Nalgúns seminarios faranse preguntas por escrito que hai que responder neles.	20	B1	D1

Unidade de Médicas:

Exame de preguntas obxectivas, no que cada pregunta terá catro opcións de resposta, e só unha delas será válida. Cada pregunta ben respondida contará 1 punto; as deixadas en branco non descontarán puntuación; cada resposta equivocada restará 0,25. A nota corresponderase coa escala entre 0 e 10, e o aprobado estará na metade da puntuación: 5.

Unidade de Cirúrxicas:

Exame de preguntas obxectivas, no que cada pregunta terá catro opcións de resposta, e só unha delas será válida. Cada pregunta ben respondida contará 1 punto; as deixadas en branco non descontarán puntuación; cada resposta equivocada restará 0,25. A nota corresponderase coa escala entre 0 e 10, e o aprobado estará na metade da puntuación: 5.

Outros comentarios sobre a Avaliación

Esta materia consta de dúas unidades: Unidade I: Afeccións Médicas e Unidade II: Afeccións Cirúrxicas. A avaliación farase de cada unidade por separado, sendo necesario, para aprobar a materia, superar as dúas unidades independentemente; e, dentro delas, cada unha das súas partes: teoría e seminarios, tamén independentemente.

Unidade de Médicas: o exame dos coñecementos teóricos contará un 40% e os seminarios un 10%.

Unidade de Cirúrxicas: o exame dos coñecementos teóricos contará un 40% e os seminarios un 10%.

A nota final será a media das dúas unidades, se ambas están aprobadas ou suspensas. Se só se aproba unha unidade, ou parte dela, conservarase ese aprobado dentro do mesmo curso académico (ata xullo), pero non dun curso aos seguintes, e a nota será a da parte suspena.

AVALIACIÓN CONTINUA: É a opción preferente e a que se ofrece por defecto. Na avaliación continua, o alumnado realizará:

* Un exame parcial de coñecementos teóricos unha vez finalizada a metade dos contidos teóricos: contará un 40% da nota final: 20% da Unidade de Médicas e 20% da Unidade de Cirúrxicas; realizarase dentro do horario asignado ás clases lectivas da materia. Se se suspende, non pode recuperarse na convocatoria ordinaria e irase con esta parte ao exame da 2ª oportunidade.

* Outro exame parcial de coñecementos teóricos na convocatoria ordinaria: contará un 40% da nota final: 20% da Unidade de Médicas e 20% da Unidade de Cirúrxicas.

* Seminarios: avaliaranse como se explicou no apartado superior.

AVALIACIÓN GLOBAL (se se renuncia á avaliación continua): O alumnado que non quera seguir a avaliación continua deberá notificalo por escrito, seguindo o procedemento establecido na Facultade de Fisioterapia. A renuncia á avaliación continua debe realizarse na 5ª semana de docencia, o que supón que se asumirá a avaliación global establecida na materia. Unha vez feita a renuncia á avaliación continua, non se terá dereito á mesma; a elección da modalidade de avaliación global supón a renuncia ao dereito de seguir avaliándose das actividades da modalidade de avaliación continua que queden por facer e á cualificación obtida ata ese momento en calquera das probas que xa tiveron lugar.

Neste caso non se realizarán exames parciais. Haberá unha proba de avaliación global: un exame de coñecementos teóricos na data oficial da convocatoria ordinaria, que contará un 80% da nota final: 40% da Unidade de Médicas e 40% da Unidade de Cirúrxicas. A esta puntuación sumárase o 20% da nota dos seminarios, avaliados como se explicou no apartado superior.

AVALIACIÓN 2ª OPORTUNIDADE: É unha avaliación extraordinaria, de recuperación da materia, ou partes dela, suspena.

O alumnado que fixo avaliación continua e suspendeu algún dos exames parciais, só deberá examinarse deles. Terá os mesmos criterios de avaliación que na convocatoria ordinaria nesta modalidade.

O alumnado que renunciou á avaliación continua e se adheriu á avaliación global, terá os mesmos criterios de avaliación que na convocatoria ordinaria nesta modalidade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Pérez Arellano, J.L., **Sisinio de Castro. Manual de Patología General.**, Elsevier,

Laso FJ., **Introducción a la medicina clínica. Fisiopatología y semiología.**, Elsevier,

Brunnicardi FC, Andersen DK, Billiar TR, Dunn DL, Hunter JG, Matthews JB, Pollock RE., **Schwartz. Principios de cirugía.**, Mc Graw Hill / Interamericana,

Goodman CC, Snyder TK., **Patología médica para fisioterapeutas.**, Mc Graw Hill,

Seco J.(dir)., **Afecciones médicoquirúrgicas para fisioterapeutas. Sistema músculoesquelético.**, Médica Panamericana,

Fernández L, Carrión O., **Patología medico-quirúrgica para fisioterapeutas.**, Elsevier,

Hoppenfeld, S., **Exploración física de la columna vertebral y extremidades.**, Manual Moderno,

Bibliografía Complementaria

Rozman C, Cardellach F (eds)., **Farreras & Rozman. Medicina interna.**, Elsevier,

Sociedad Española de Reumatología (SER)., **Manual SER de las enfermedades reumáticas.**, Elsevier,

Sociedad Española de Cirugía Ortopédica y Traumatología (SECOT)., **Manual de cirugía ortopédica y traumatología.**, Médica Panamericana,

Delgado Martínez, AD., **Cirugía ortopédica y traumatología.**, Médica Panamericana,

Barberà JA, Peces-Barba G, Agustí AGN, Izquierdo JL, Monsó E, Montemayor T, Viejo JL, Grupo de traba, **Normativa SEPAR. Guía clínica para el diagnóstico y tratamiento de la enfermedad pulmonar obstructiva crónica.**, Arch Bronconeumol. 2001;37(6):297-316.,

Ropper AH, Samuels MA, Klein JP, Prasad S., **Adams y Victor. Principios de neurología.**, Mc Graw Hill,

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Anatomía humana: Afecciones médicas/P05G171V01201

Anatomía humana: Afecciones cirúrgicas/P05G171V01202

Fisioterapia no linfedema/P05G171V01310

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Anatomía humana: Anatomía humana/P05G171V01101

Bioquímica-Física: Bioquímica e biofísica/P05G171V01103

Fisiología: Fisiología humana/P05G171V01102

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Valoración en fisioterapia				
Materia	Valoración en fisioterapia			
Código	P05G171V01108			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Lantarón Caeiro, Eva María			
Profesorado	Lantarón Caeiro, Eva María			
Correo-e	evalantaron@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
B2	Incorporar os principios éticos e legais da profesión á práctica profesional e integrar aspectos sociais e comunitarios na toma de decisións.
B3	Comunicarse de xeito efectivo e claro, tanto de forma oral como escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
C3	Identificar os factores psicolóxicos e sociais que inflúen no estado de saúde ou enfermidade das persoas, familias e comunidade.
C11	Identificar o concepto, evolución e fundamentos da fisioterapia nos seus aspectos científicos e profesionais. Comprender a teoría xeral do funcionamento, a discapacidade e a saúde e a súa clasificación internacional, así como os modelos de intervención en fisioterapia e a súa práctica asistencial.
C13	Ter a capacidade de valorar desde la perspectiva da fisioterapia o estado funcional do paciente/usuario, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais do mesmo.
C14	Comprender e aplicar os métodos e procedementos manuais e instrumentais de Valoración en Fisioterapia e Rehabilitación Física, así como a avaliación científica da súa utilidade e efectividade.
C15	Comprender os principios ergonómicos e antropométricos.
C16	Analizar, programar e aplicar o movemento como medida terapéutica, promovendo a participación do paciente/usuario no seu proceso.
C35	Coñecer e comprender as ciencias, os modelos, as técnicas e os instrumentos sobre os que se fundamenta, articula e desenvolve a fisioterapia.
D2	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
D7	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora.

Resultados previstos na materia		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer os principios básicos da valoración en fisioterapia		C14 C35
Definir o diagnóstico en Fisioterapia	B2 B3	C11 C13 C14
Coñecer os procedementos xerais de valoración en Fisioterapia	B2 B3	C3 C13 C14 C35
Coñecer as bases da entrevista clínica		C35
Coñecer, executar e rexistrar os resultados da valoración postural	B2	C3 C13 C14 C15 C16 C35
Coñecer, executar e rexistrar a valoración dos síntomas, dos tecidos brandos, articular, muscular e antropometría	B2	C13 C14 C15 C35
		D2 D7

Contidos	
Tema	
Procedementos xerais de valoración en Fisioterapia	.
Procedementos de valoración en Fisioterapia	.
Método de rexistro	.
Entrevista Clínica. Estratexias Prácticas.	.
Exploración topográfica manual	.
Valoración postural	.
Valoración de los síntomas	.
Valoración de tecidos blandos. Tecido cutáneo y subcutáneo.	.
Valoración articular	.
Valoración muscular	.
Valoración antropométrica	.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	16	28	44
Prácticas de laboratorio	22	12	34
Resolución de problemas de forma autónoma	0	6	6
Estudo de casos	1	0	1
Resolución de problemas	2	5	7
Traballo tutelado	1	16	17
Presentación	1	2	3
Exame de preguntas obxectivas	1	15	16
Simulación ou Role Playing	1	1	2
Traballo	3	16	19

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia. Empregaranse novas tecnoloxías da información e da comunicación para o desenvolvemento das clases que serán participativas e utilizarase a consulta didáctica, debate e estudo de casos e estratexias de resolución de problemas.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado. Utilizarase a demostración experimental, a estratexia de simulación, o tratamento didáctico de erros e adestramento sistemático. A/o docente fará a demostración de como se debe realizar a valoración, a continuación o alumnado realizará por parellas a práctica, sendo corrixis polo/a profesor/a e aclarando todas as dúbidas que poidan xurdir.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado realiza a revisión de videos de valoración muscular, debendo identificar erros de execución de cada unha das probas, mediante una rúbrica.
Estudo de casos	O alumnado deberá solucionar situacións da vida real coas súas propias estratexias a través do coñecemento, a investigación e a reflexión.
Resolución de problemas	O alumnado deberá solucionar coas súas propias estratexias a través do coñecemento, a investigación e a reflexión.
Traballo tutelado	O estudante, en grupo, elabora un traballo sobre a temática da materia (Valoración Muscular). O traballo será unha filmación da realización de valoracións da forza muscular, na que participarán todos os membros do grupo.
Presentación	Desenvolvemento de probas de valoración muscular e corrección mediante rúbrica do desenvolvemento das mesmas por parte das súas compañeiras/os.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Actividades introductorias	A orientación e asesoramento realizaranse en gran grupo, durante a clase presencial, e de xeito individual a través do correo electrónico ou presencial se é preciso.
Lección maxistral	As tutorías individuais levaranse a cabo no horario e lugar indicados polo docente (publicado na páxina web). Tamén pódense realizar solicitándoas por correo electrónico indicando no asunto "Tutorías e o/s tema/s correspondente/s"
Prácticas de laboratorio	Tutorías individuais ou en grupo: o alumnado deberá solicitar por medio dun correo electrónico indicando no asunto "Tutorías práctica/s e o número correspondente"; o docente indicarlle a data e hora de dita tutoría.
Resolución de problemas de forma autónoma	A orientación e asesoramento realizaranse en tutoría individual ou de pequeno grupo.
Estudo de casos	A orientación e asesoramento realizaranse en gran grupo, durante a clase presencial.
Resolución de problemas	A orientación e asesoramento realizaranse en gran grupo, durante a clase presencial.
Traballo tutelado	As tutorías de orientación e asesoramento realizaranse en grupo pequeno.
Presentación	A orientación e asesoramento para a exposición e presentación dos traballos realizaranse en tutorías de pequeno grupo.
Probas	Descrición
Simulación ou Role Playing	O alumno realiza supostos prácticos sobre seus compañeiros.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Lección maxistral	Exame teórico. 5 preguntas de desenvolvemento. Non se poderá deixar ningunha pregunta sin resposta efectiva	40	C3 C11 C13 C14 C15 C16 C35	D7	
Prácticas de laboratorio	Exame práctico no que se pide ao alumno a realización de localización topográfica manual, e a execución de diferentes probas de avaliación. O alumnado debe ter coñecemento de tódalas probas de avaliación e da localización das diferentes estruturas anatómicas para superar a materia.	40	B2 B3	C3 C13 C14	D2 D7
Traballo tutelado	Revisión por pares.	10	B3	C14 C15	D2 D7
Presentación	Desenvolvemento de probas de valoración muscular e corrección mediante rúbrica do desenvolvemento das mesmas por parte das súas compañeiras/os	10	B3	C14 C15	D7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Todas as preguntas dos exames deben ter resposta efectiva. A realización do traballo tutelado é obrigatoria. O sistema de cualificacións exprésase mediante cualificación numérica #de acordo con o establecido no art.5 do Real Decreto 1125/2003 do 5 de setembro (BOE 18 de setembro)

-AVALIACIÓN CONTINUA: Na modalidade de avaliación continua as porcentaxes de avaliación son: -Exame teórico (total 40%): -Exame Práctico (Simulación ou Role Playing): 40% (Para poder presentarse ao exame práctico o alumno debe presentarse ao exame teórico.) -Traballo Tutelado: 10%. De carácter obrigatorio. - Presentación: 10%. De carácter obrigatorio. Para superar a materia o alumno debe: obter como mínimo un 5 sobre 10 no exame teórico e exame práctico . (Tanto no exame teórico como práctico, Todas as preguntas dos exames deben ter resposta efectiva) . A nota global da materia debe ser superior a 5 considerando as diferentes porcentaxes de avaliación. Nas probas escritas pódense incluír exercicios de resposta múltiple, exercicios de verdadeiro/falso, exercicios de emparellamento de elementos, exercicios de completar unha frase, exercicios de resposta cun termo concreto, resolución de casos clínicos ou interpretación dunha imaxe/gráfico, así como outras actividades que se desenvolveron ao longo do curso. Igualmente, nun mesmo enunciado poderanse avaliar conceptos de diversos temas para comprobar a asimilación de contidos por parte do alumnado.

-AVALIACIÓN GLOBAL (renuncia a avaliación continua): Debido ás características da materia e á distribución das porcentaxes de avaliación, na modalidade de avaliación global mantéñense os mesmos porcentaxes de avaliación e os mesmos criterios para superar a materia. O alumnado que non queira seguir a avaliación continua deberá notificalo por escrito seguindo o procedemento que estableza a Facultade de Fisioterapia. A renuncia á avaliación continua debe realizarse na 5ª semana de docencia, o que supón que asumirá a avaliación global establecida na materia. Unha vez renunciada á avaliación continua

non se terá dereito á mesma, nin ás consideracións que nela establézanse. Para poder presentarse ao exame práctico o alumno debe presentarse ao exame teórico.

-**AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA- RECUPERACIÓN:** Na avaliación de recuperación mantéñense os mesmos porcentaxes que en avaliación continua e global. Ademais, mantéñense os mesmos requisitos mínimos para superar a materia. Para superar a materia o alumno debe haber superado o exame teórico, exame práctico (Para poder presentarse ao exame práctico o alumno debe presentarse ao exame teórico.), traballo tutelado e presentación de maneira independente. Todas as preguntas dos exames deben ter resposta efectiva. En caso de superar as probas teóricas, o exame práctico ou o traballo, a cualificación presérvase na convocatoria de recuperación. En caso de non superar o traballo debe realizar novamente o traballo acorde aos criterios especificados para esta convocatoria..

- **Outras consideracións:** Independentemente da cualificación media obtida nas probas de avaliación se non se cumpren os requisitos mínimos expostos previamente a cualificación obtida será SUSPENSO. A cualificación do suspenso nunca será superior a 4,5. En todas as convocatorias e modalidades para poder presentarse ao exame práctico previamente debe presentarse ao exame teórico. Por tanto, podería darse o caso de que un alumno/para obteña na avaliación global, @teniendo en cuenta as porcentaxes das probas de avaliación, unha cualificación de 5 sobre 10 ou superior; con todo, se o alumno ten suspenso algunhas das probas de avaliación, a cualificación na avaliación global será de suspenso. Os sistemas de avaliación descritos nesta Guía Docente son sensibles tanto á avaliación das competencias como aos contidos da materia.

Para poder presentarse ao exame práctico o alumno debe presentarse ao exame teórico.

A presenza de faltas de ortografía en traballos ou probas escritas pode levar á cualificación de suspenso.

A Guía Docente seguirá o **REGULAMENTO SOBRE A AVALIACIÓN, A CUALIFICACIÓN E A CALIDADE DÁ DOCENCIA E DOPROCESO DE APRENDIZAXE DO ESTUDANTADO** (Aprobado non claustro do 18 de abril de 2023), así como as adaptacións específicas para o Grao en Fisioterapia determinadas en Xunta de Centro.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Norkin, White, **Goniometría, Evaluación de la movilidad Articular**, Marban, 2005

Kendall, Florence Peterson, **Músculos. pruebas funcionales, postura y dolor**, 5º, Marban, 2016

Daza Lesmes, Javier, **Evaluación clínico-funcional del movimiento corporal humano**, Panamericana, 2007

Serge Tixa, **Atlas de anatomía palpatoria. Tomo 1**, 2º, Masson-Elsevier, 2006

Serge Tixa, **Atlas de anatomía palpatoria. Tomo 2**, 2º, Masson-Elsevier, 2006

Díaz Mancha, JA, **Valoración Manual**, 2º, Elsevier, 2020

Bibliografía Complementaria

Avers, D. ; Brown, M., **Daniels y Worthingham. Técnicas de balance muscular. Técnicas de exploración manual y pruebas funcionales**, 10, Elsevier, 2019

Génot C, Neiger H, Leroy A, Pierron G, Dufour M, Péninou G., **Kinesiterapia**, Médica Panamericana, 2005

Hoppenfeld Stanley, **Exploración física de la columna vertebral y las extremidades**, Manual Moderno,

Gallego Izquierdo, Tomás, **Bases teóricas y fundamentos de la fisioterapia**, Panamericana, 2007

Seco, Jesús, **Fisioterapia en Especialidades Clínicas. Serie Sistema Músculo-Esquelético. Volumen II**, 1ª, Panamericana, 2015

Stuart Porter, **Tidy Fisioterapia**, 14ª, Elsevier, 2009

Gray, **Anatomía de superficie y técnicas ecográficas**, Elsevier, 2020

Muscolino, Joseph E., **Manual de palpacion osea y muscular: con puntos gatillo, patrones de referencia y estiramientos**, 2ª, Panamericana, 2017

Valerius Klaus P; Frank Astrik; Kolster, Bernard C; Hamilton C ; Lafont EA., **El Libro de los músculos. Anatomía - Exploración- Función**, 5ª, Panamericana, 2013

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Fisioloxía: Movemento funcional en fisioterapia/P05G171V01105

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/P05G171V01101

Fisioloxía: Fisioloxía humana/P05G171V01102